

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark: Vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpt Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpt Postgebühr, zuzüglich 18 Rpt Zeitungszustellgebühr
Postcheckkonto Wien Nr. 55030

II. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag 26. September 1942

Nr. 39

Vedno globlje v kavkaško področje

Nemške čete se borijo že v središču mesta Stalingrad - Obupni odpor sovjetov v Stalingradu je zaman - Vedno bližje k obali Kaspiškega morja - Vsi protinapadi boljševikov na ostalih delih vzhodne fronte so bili odbiti po krvavih izgubah za sovražnika

V preteklem tednu so bile oči sveta uprte zlasti v Stalingrad, kjer se odigravajo na razvalinah porušenega mesta boji, ki so v vsem dosedanem vojskovanju brez primere. Po najnovejših poročilih so se prerinile nemške čete že do osrčja mesta, kjer so kljub srditemu odporu in divjemu ognju boljševikov pridobile na terenu. Vsi sovražni protinapadi v stalingrajskem sektorju so bili odbiti. Operacije na vzhodni fronti so potekale v preteklem tednu kakor sledi:

Pretekli četrtek so se odigravale ob reki Terek srdite borbe, istotako pa so se tudi nadaljevale neprestane borbe za Stalingrad. Ob Donu so Madžari medtem odbili celo vrsto sovjetskih napadov. Vsi poskusi Sovjetov, zavzeti mostišče pri mestu Voroneš, so se razbili ob junaški obrambi nemških čet. Sovražnik je imel pri tem težke izgube. Na fronti pri Murmansku je bil uničen bataljon neke brigade severnih jelenov.

Po poročilu z dne 18. t. m., so nemške oklopne čete s pomočjo zračnih rušilcev uničile glavnilno dveh sovjetskih bataljonov ter zajele 41 topov.

V borbi za Stalingrad so nemške čete dosegle po poročilu preteklega petka novih uspehov. Ponovni napadi sovjetov na mostišče pri Voronešu so bili odbiti. Od 15. do 18. septembra je bilo samo pri Voronešu uničenih 91 sovjetskih tankov. Jugovzhodno od jezera Ilmen in južno od Ladoškega jezera so se izjalovili lokalni sovjetski napadi. Sovjetsko letalstvo je 16. in 17. septembra izgubilo 146 letal. V istem času je nemško letalstvo izgubilo 6 letal.

Dne 20. t. m. je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so nemške čete na Tereku vrgle sovražnika iz utrjenih postojank. V stalingrajskem področju so se izjalovili vsi razbremenilni napadi sovjetov. Pri Voronešu so nemške čete odbile vse sovražne napade. Po

Karte zu den Operationen zwischen Don und der Wolga.

poročilu z dne 21. septembra, so nemške čete na Tereku vrgle sovražnika iz utrjenih postojank. V stalingrajskem področju so se izjalovili vsi razbremenilni napadi sovjetov. Pri Voronešu so nemške čete odbile vse sovražne napade. Po poročilu z dne 21. septembra, so nemške čete potem, ko so premagale težavni in z minami utrjeni teren, zavzele mesti Terek in Vladimirovsk. Obe mesti sta bili zavzeti v naskoku.

V Stalingradu, kjer je sovražnik poskusil dovesti nove rezerve, so se medtem odigravale srdite poulične borbe. Severno od Stalingrada je poskusil sovražnik razbremeniti z vehementnimi napadi svojo fronto, vendar so se izjalovili vsi njegovi napadalni poskusi. Brez uspeha so bili tudi napadi, ki jih je podvzel sovražnik severovzhodno od Voroneša, jugovzhodno od jezera Ilmen ter južno od Ladoškega jezera.

Po poročilu z dne 22. septembra je

poskusil sovražnik v noči na 21. september severozapadno od Novorozijska izkrcati s pomočjo hitrih čolnov in podmorniških lovcev svoje čete. Edinice nemške mornarice so odbile ta poskus. Nemško letalstvo je medtem bombardiralo sovražne postojanke v Gelendžiku in pristaniške cilje v luci Tuapse. V teku operacij med Kubanom in Kaspiškim morjem je uspelo nemškim četam prodreti globoko utrjen sistem postojank. Mesto Dejskoje je bilo zavzeto v naskoku. V borbi za Stalingrad so nemške čete v trdih bojih od moža do moža zavzele več utrjenih stanovanjskih blokov. Pri tem je bilo utjetih mnogo sovražnih vojakov. Severno od Stalingrada so se izjalovili vsi sovražni razbremenilni napadi. Sovražnik je izgubil mnogo moštva, povrh pa še 21 tankov. Ob Donu so nemške čete uničile na nasprotnem obrežju 35 sovražnih gnezdišč. Madžarske čete so medtem odbile lokalne napade. Dne 21. septembra je sovražnik spričo visokih izgub opustil napade pri Voronešu. Severozapadno od Voroneša pa so se zrušili sovražni napadi v ognju nemškega orožja. Pač pa so se vrstili jačji napadi v prostoru okrog Rževa. Vendar so bili ti napadi deloma uničeni že v pripravi. Sovražnik je izgubil tu 28 tankov.

Po poročilu z dne 23. t. m. so nadaljevale nemške čete v kavkaškem področju svoje napade kljub srditemu sovražnemu odporu. Pred eno izmed kavkaških luk je bil z bombnimi zadetki poškodovan nek plavajoči dok in neka ladja srednje tonaže.

Severozapadno od Voroneša je izgubil sovražnik v trdih obrambnih bojih 25 tankov. V srednjem in severnem odseku vzhodne fronte so nemške čete izvedle celo vrsto uspešnih operacij. Močni nemški letalski odredi so medtem podnevi in ponoči bombardirali

sovjetski dovoz sovjetov v prostoru okrog Rževa z uničujočim uspehom. Na visokem severu so nemški in finski lovci v letalskih bojih sestrelili 19 sovjetskih letal.

Doslej največji sovražni konvoj potopljen

20. septembra je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo razveseljivo posebno vest, da je bil v Severnem morju uničen velik sovražni konvoj ali spremiljava. Kakor znano je bil med 2. in 7. julijem 1942 v Severnem morju uničen velik anglo-ameriški konvoj, ki je v varnem spremstvu dovažal sovjetom vojni material. Po tej katastrofi so dne 13. septembra z angleške strani poskusili spraviti skozi Severno morje novo veliko in dobro zastraženo spremiljavo v neko sovjetsko luko. Slabo vreme in plavajoči led sta pospeševala sovražne namere. Nemške podmornice in letalski odredi so napadli to spremiljavo, sestojčo iz 45 ladij, ter so jo razbili v večdnevnih napornih in požrtvovalnih bojih. V teku šestih dni so potopili 38 trgovskih ladij, nafovorjenih z vojnim materialom vsake vrste, skupno tonažo 270.000 ton. K temu je prišteti še izgubo šesterih vojnih edinic. Samo ostanki konvoja — same poškodovane ladje — so se zamogli rešiti. To je bil pač eden izmed najučinkovitejših udarcev, ki so jih v preteklem tednu prejeli na morju naši sovražniki.

V ostalem so potekale operacije proti Angliji in Ameriki kakor sledi: Preteklo sredo je izgubilo angleško letalstvo pri poskusih poletov v nemško zapadno ozemlje in v zasedene pokrajine štiri letala. V noči na četrtek je angleško letalstvo napadlo rheinisch-westfalsko področje. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. V stanovanjskih predelih več naselbin so nastali požari in škoda. 37 bombnikov-napadalcev je bilo zbitih na tla. Nemško letalstvo je bombardiralo industrijske in prometne naprave v južni Angliji ter neko taborišče na Orkneyskih otokih. V noči so bombardirali vojno važne cilje v Vzhodni Angliji.

V noči na 20. september so prileteli angleški bombniki v jugozapadno in južno Nemčijo. V nekaterih krajih, med drugim v Münchenu, so nastali požari in škoda v stanovanjskih predelih in na javnih poslopih. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. 12 bombnikov je bilo sestreljenih. Nemška letala so po dnevni napadih na industrijska področja jugovzhodne angleške obale v isti noči bombardirala Sunderland z bombami težkega kalibra.

26. in 27.
septembra
1942

Kreistag v Marburg-u

Dne 26. in 27. septembra 1942 priredi organizacija Steirischer Heimathund, Kreisführung Marburg-Stadt, svoj prvi okrožni dan ali Kreistag za mesto Marburg.

Veleprireditelj ima, kakor vsi dosedanja okrožni dnevi, bogat in pester spored. Prireditelj se bo vršila kakor sledi:

V soboto, dne 26. septembra bo ob 16. uri otvoritev razstav in sicer politične in umetnostne v gradu (Burg) in pri Ortsgruppendienststelle, Tegetthoffstraße 3, razstave dela in storitev delovno političnega urada (Arbeitspolitisches Amt) pa v Gerichtshofgasse 3/a. — Ob 17.30 uri poje in igra mladina (Deutsche Jugend) na travniku v mestnem parku. — Koncerti bodo ob 18. uri na Sophienplatz-u, Adolf-Hitler-Platz-u, Jahn-Platz-u, Hans-Schemm-Platz-u in v Rotwein-u. — Točno ob 19. uri bo trobljenje iz grada, ki ga bo poslušati na Burgplatz-u. — V mestnem gledališču bo ob 20. uri slavnostna predstava komada »Egmont«. — Ob 20.30 uri bo v dvorani Heimathund-a ljudski koncert, v zborovalni dvorani Ortsgruppe VI večer ljudskih pesmi, v Brunndorf-u v hiši Gemeinschaftshaus pa koncert na pihala. — Filmske predstave bodo ob 21. uri v Burekino in Esplanade. — Sviranje mirozova bo ob 23. uri na Rotweinplatz-u.

V nedeljo, dne 27. septembra bo ob 6.30 uri budnica. — Ob 8. uri bo jutranja proslava pri »Sieben Eichen«. — Velezborovanje bo ob 10. uri na Adolf-Hitler-Platz-u. — Mimohod ali paradni marš odredov bo ob 12. uri v ulici Tegetthoffstraße. — Sportna veselica bo na igrišču Reichsbahnsportplatz ob 14. uri.

Vaški večeri bodo v soboto pri krajevnih skupinah v Lembach-u ob 18. ter v Rotwein-u, Kötsch-u, Zwettendorf-u in Gams-u ob 20. uri.

Okrožni dan mesta Marburg ne bo zvalil samo staro in mlado iz samega Marburg-a, temveč udeležilo se ga bo tudi mnogo ljudi iz bližnje in daljnje okolice. Spodnještajerc je že po naravi rad navzoč na velikih prireditvah ter bo tudi v množinah prihitel na okrožni dan, ki mu bo razen važnih in koristnih političnih smernic in navodil, nudil na drugi strani tudi razvedrilo. Torej Spodnještajerci: v soboto in nedeljo, ki bode ta verjetno lepa jesenska dneva, povežite vaše nedeljske izlete z obiskom okrožnega dne v Marburg-u!

Druck und Verlag: Marburger Verlag und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner. Hauptschriftleiter: Friedrich Golik. alle in Marburg a. d. Draa. Badstraße 5.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. vom Juli 1942 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugseldes.

Marburg Vas pozdravlja!

Spodnještajerska prestolnica sprejema danes na tisoče gostov od blizu in daleč, dragih gostov, ki so prihiteli, da bi videli smotro velikega dela, ki ga je opravil Kreis Marburg-Stadt vse do današnjega dne. Na tem mestu smo že opetovano povdarili velik pomen, ki ga ima sleherni Kreistag za našo Spodnjo Štajersko. Ta pomen je dvojen: bilanca dosedaj opravljenega dela in podžig k novemu vzponu. Že dosedanji okrožni dnevi so pokazali, kaj je premogla organizacija Steirischer Heimatbund na našem podeželju. Kreis ali okrožje Marburg-Stadt bo kot glavno mesto Spodnje Štajerske na odličan način zaključil vrsto okrožnih dni. Ne mislimo naštevati podrobno vsega, kar se je storilo na polju politične organizacije, socialnega skrbstva in prosvetnega dela. Vse to bodo razkazale z nemško natančnostjo in preglednostjo organizirane razstave, razni grafikoni itd. Kar je bistvenega značaja, je predvsem politični obraz mesta Marburg, ki je s Führerjevim obiskom dne 19. aprila 1941 dobilo potrebni zalet v strogo zarisani razvoj. Mesto Marburg je sedež Bundesführer-ja in njegovih centralnih uradov. Iz mesta Marburg se stekajo niti organizacije in propagande v sleherni vas Spodnje Štajerske. V Marburg-u se shajajo od časa do časa predstavniki okrožij k sprejemanju smernic za svoje podrobno delo, obenem pa dobivajo vedno novega zanosa iz ust poklicanih voditeljev. Tako je mesto Marburg srce in glava Spodnje Štajerske obenem, akoprav

igrata tudi Pettau in Cilli v življenju Spodnje Štajerske svojo posebno zgodovinsko in gospodarsko vlogo.

Kreistag okrožja Marburg-Stadt se vrši v znamenju zbranosti vseh Spodnještajercev, ki so doslej sodelovali v Führer-jevem smislu pri obnovi naše lepe dežele. Ogromen je krog vseh tistih, ki sodelujejo v politični organizaciji, v Wehrmannschaft-i, v okviru Deutsche Jugend, Frauenschaft, NSV itd. Pozabiti ne smemo niti najmanj vseh tistih, ki nam celo v mestnem okrožju pomagajo dobiti pridelovalno

bitko. So to tisti tihi, nesebični podeželjani, ki poleg lastnih posestev nadzorujejo še delo drugod, da bi bila preskrba z živili tem popolnejša. Vsem marljivim in neumornim soizudnikom Bundesführer-ja dolguje Marburg splošno zahvalo. Prešinja jih naj zavest, da so izpolnjevali vzorno svojo dolžnost in da tudi ostali Spodnještajerci nočejo zaostajati tam, kjer treba preoblikovati našo Spodnjo Štajersko v smislu Führer-jevoga naročila.

Prvi Kreistag mesta Marburg se vrši v času, ko napreza ves nemški narod vse svoje sile za dokončno zmago nad kletimi sovražniki. Dogaja se torej v času, ki nikakor ni primeren za kako veseljačenje, zato ima tudi ves program od pričetka do konca resen značaj. Pri velikem slavnostnem apelu bomo slišali iz ust poklicanih voditeljev bilanco storjenega dela, obenem pa bomo prejeli parole za prihodnje delo. Obisk razstav in prireditev v okrašenem mestu pa bo dvignil in utrdil našo zavest o pravilnosti storjenega in zasnovanega. Tako bo Marburg doživel svečano revijo ali smotro vseh pozitivnih, nacionalsocialistično usmerjenih sil. Prepričani smo, da bodo meščani, delavci in kmetje okrožja Marburg-Stadt brez razlike položaja, ki ga zavzemajo, storili vse, da bo izpadel prvi Kreistag našega prelepega in častno povečanega mesta čim najlepše. Naj bi gostje od blizu in daleč ponесли na svoje domove čim lepše vtise o vsem, kar bodo videli v našem mestu! Marburg se bo oddolžil s podvojenim naporom na vseh področjih. Delajmo v smislu izdanih smernic tako, da bosta Gauleiter in Bundesführer lahko čimprej javila Führer-ju izvršitev njegovega naročila. Skozi dva dni bo zbrana vsa Spodnja Štajerska duhovno v našem mestu. V trdni veri, da bo pričujoči prvi Kreistag rodil obilo dobrega sadu, pozdravljamo vse udeležence ter jim želimo med zidovi Marburga duševnega in telesnega okrepila za vse tiste naloge, ki nas skupno čakajo na pragu četrtega vojnega leta.

PK.-Aufnahme: Kriegsbb. Klintzsch (Wb.)
Im Einsatz gegen Stalingrad.

Pisarna Bundesführer-ja poroča:

Članstvo organizacije Steirischer Heimatbund - Nemško državljanstvo

V odgovor na razna vprašanja, ki se nanašajo na članstvo organizacije Steirischer Heimatbund in na državno-pravno stališče posameznih članov, se poroča sledeče:

1. Končno veljaven član organizacije Steirischer Heimatbund (rdeča članska izkaznica) je končno veljaven nemški državljan z vsemi pravicami in dolžnostmi kot tak.

2. Začasni član organizacije Steirischer Heimatbund (zelena članska izkaznica) je nemški državljan na prekliče. To državljanstvo se z odvzeto članstva organizacije Steirischer Heimatbund lahko vsak čas, ne da bi bilo treba zato navesti razloge, še tekom 10 let (1951) prekliče. Prekliču se lahko odpove, če se prej doseže končno veljavno članstvo organizacije Steirischer Heimatbund, kar dotičnemu pridobi končno veljavno nemško državljanstvo.

Sprejem med končno veljavne članice organizacije Steirischer Heimatbund se bodo vršili 14. aprila in 15. oktobra vsakega leta. Osnovni predpogoji za sprejem so: a) sposobnost po značaju in zadržanju, b) aktivno sodelovanje v organizaciji Steirischer Heimatbund, v nekem njenem odredu, Nemškem Rdečem Križu, tehniški potrebni pomoči, v kaki državni ali občinski službi, c) pripravljenost, žrtvovati se za ljudsko skupnost, d) obvladane nemškega jezika ter izključna uporaba samo istega.

Kdor naštetim predpogojem ugoti, lahko na predlog pristojnega vodje krajevnih skupine (Ortsgruppenführer-

ja) po izvršenem pregledu Bundesführer-ja postane končno veljaven član ter na ta način končno veljaven nemški državljan.

3. Vsi tisti jugoslovanski državljani in osebe brez državljanstva, ki so z veljavnostjo z dne 14. aprila 1941 imeli svoja bivališča na Spodnjem Štajerskem ter si po točki 1. ali 2. tega sestavka niso pridobili nemškega državljanstva (končno veljavnega ali začasnega članstva organizacije Steirischer Heimatbund), so, v kolikor nimajo kakkega tujega državljanstva, zaščitniki (Schutzangehörige) Nemčije. Pri tem je vseeno, če se jim je o tem dostavilo kakšen pismen uradni odlok ali ne. Zaščitniki Nemčije na Spodnjem Štajerskem stojijo pod gotovim pravnim pravilnikom, katerega bistvene oznake se bo pravočasno in tekoče objavilo.

Za zaščitnike postoji možnost, če izpolnijo politične in rasno biološke predpogoje, da na predlog pristojnih voditeljev krajevnih skupin (Ortsgruppenführer) vsako leto na dan 30. junija in na dan 31. decembra, z odlokom Bundesführer-ja postanejo začasni člani organizacije Steirischer Heimatbund.

Začasni člani organizacije Steirischer Heimatbund, ki so se leta 1941 ustno izjavili za Führer-ja, ljudstvo in Reich, so izpostavljeni nevarnosti, da bodo degradirani za zaščitnike, ako niso v stanju dokazati, da so svoje teoretično priznanje iz leta 1941 medtem tudi že z dejanji (sodelovanje, prisrčitev nemščine, pripravljenost žrtvovati se itd.) podkrepili.

Nato je govoril Gauleiter o veri, ki je ojačila nemški narod. Ta vera je bila vir vseh dosedanjih zmag in uspehov. »Ako je Bog ustvaril nemški narod, ga opremil s tolikimi zmožnostmi ter ga postavil v sredino Evrope, povrh pa mu dal še takega voditelja, kakor ga svet še ni videl na delu, potem hoče Bog, da zmaga Nemčija. Mi nacionalsocialisti smo o tem trdno prepričani. Ta vera nas jači in osrečuje.

V svojih nadaljnjih izjavah je slikal Gauleiter vzgled, ki ga daje Nemcem Führer. Adolf Hitler je tudi v letih borbe vedno veroval v zmago. V noči obupa je Führer prižgal luč vere in upanja. Nebo bo radi tega blagoslovilo naša prizadevanja samo tedaj, ako bomo v vsaki uri našega življenja izpolnjevali svoje dolžnosti. Vsak Nemec mora dnevno stopnjavati svoje storitve in prizadevanja, da bo tako prispeval k zmagi nemške vojske pod Führerjevimi vodstvom. Ob koncu je Gauleiter lepo naslikal sliko nemške bodočnosti. Po tej vojni bo Nemčija neizmerno bogata. Potem se bo lahko nadaljevalo z obnovo, ki jo je prekinila sedanja vojna. Napočila bo doba, v kateri bo nemški narod lahko razvil vse kulturne sile v izpolnitvi od Boga mu dane misije. Končal pa je Gauleiter svoja prekrasna izvajanja z željo, da bi takrat imel slehernik zavest izpolnjenih dolžnosti.

Auf, hebt unsere Fahnen!

1. Auf, hebt unsre Fahnen in den frischen Morgenwind,
Wo Mauern fallen, baun sich andre vor uns auf,
doch sie weichen alle unserm Siegeslauf.
2. Sol'n Maschinen wieder schaffend ihre Räder drehn,
sollen deutsche Brüder tessre Zeiten sehn:
muß unser Streben danach unermüdlich sein,
muß ein neues Leben sie für uns befrein.
3. Wir sind heut' und morgen, alles, was die Zeit erschafft,
ist in uns verborgen,
bildet unsere Kraft.
Sürmen und Bauen,
Kampf und Arbeit unentwegt
wird in uns zum Pfeiler,
der die Zukunft trägt.

(Willi Zörg)

Wie verdunke n

von 20³⁰
bis 6⁰⁰ Uhr!

Gauleiter je govoril v Wildonu

Dr. Uiberreither je napolnil svoje poslušalce z novo vero v končno zmago pravičnosti nad zlobo - V novo, lepšo bodočnost

Pred 3000 poslušalci, ki so mu burno pritjevali, je preteklo nedeljo govoril Gauleiter dr. Sigfried Uiberreither v prijaznem Wildonu. V svojem krasnem, vznešenem govoru je najprej pohvalno omenil nacionalsocialiste okrožja Leibnitz in zlasti krajevne skupine Wildon. Saj so se ti borci v težkih dneh brezkompromisno postavili ob Führer-jevo stran do končne zmage nad tedanjimi nasprotniki. V izbranih besedah se je Gauleiter nato pečal z vprašanjem, ali je bila ta vojna potrebna ali ne. Pokazal je, kako si je nemški narod ob zatonu prve svetovne vojne nakopal breme pogreška, ker je zavrgel orožje ter se otrešel časti in svobode. Sedaj smo usodi hvaležni za to, da nam je dala priliko, popraviti to pogreško, da ne bomo zapustili naši deci domovine, katere bi

se morala sramovati. Zaklet smo se, da mora imeti naša mladina boljšo bodočnost kot je bila naša, da bodo imeli svobodno življenje v lepi očetnjava. Usodi smo hvaležni — je dejal dr. Uiberreither —, da nam je naložila to vojno sedaj in da so vstali vsi sovražniki Nemčije sedaj. Tako močni, kakor smo danes, še nismo bili nikdar v naši zgodovini. Narod na prejme voditelja, kakor je Adolf Hitler, samo enkrat. Zato pa sem z vsemi sovražniki, sedaj bodo vsi tepeni! Gauleiter je nato govoril o vojakihi, ki žrtvujejo svoje najdražje za narod; s ponosom pa je povdaril, da so se zvišali obroki živij kljub nasprotnemu prorokovanju sovražnikov. Tudi to je bila zmagovita prodorna bitka. Osrečujoča je te zavest, da ima nemški narod dovolj hrane in da je ostal močan in zdrav.

Ob zaključku uredništva:

Zopet 19 ladij potopljenih

Istočasno so bili potopljeni trije rušilci in ena korveta

Dne 24. t. m. je bila izdana posebna vest nemškega vrhovnega poveljstva, da so nemške podmornice med Spitzbergenom in Islandijo potopile v trdih bojih iz neke sovražne spremeljave tri rušilce, neko pomožno krizarko in pet transportnikov s skupno 50 000 brt. Dve nadaljni ladij sta bili težko poškodovani. Druge podmornice so v Atlantiku, pred Afriko in v Karabijskem morju potopile 13 trgovskih ladij s skupno 75 000 brt ter neko korveto, dočim je bila neka druga ladja poškodovana s torpedom. Tako je sovražna plovba izgubila v zadnjih štirih dneh zopet 19 ladij s skupno 125 000 brt, povrh pa še tri rušilce in eno korveto.

Nemški narod bi hoteli iztrebiti

Nek Churchillov list zahteva, da se naj nemško deco od 2. do 6. leta odvzame staršem ter pošlje za dobo 25 let v inozemstvo - Višek satanskega sovraštva

Reuterjev dopisni urad je razširil zahtevo, ki jo je objavil nek Churchillov list. Ta zahteva je višek satanskega sovraštva proti nemškemu narodu. Omenjeni list zahteva namreč za slučaj zmage Anglije in zaveznikov, da je treba vsem nemškim roditeljem odvzeti deco od 2. do 6. leta. To nemško deco naj bi skozi 25 let vzgajali po inozemstvu. S cinično brutalnostjo napoveduje torej Churchill takozvano »internacionalizacijo nemške dece«, da bi na ta način nemškemu narodu odvzeli bodočnost. Še nikdar v zgodovini človeštva ni bil izmišljen tako hudicev načrt, vsaj kar se tiče obsega. Pomisliti je treba, kako veliko gorje bi nastalo za ves nemški narod, ako bi se uresničili predpogoji za izvedbo tega načrta. Pa bo dejal ta ali oni, da se juha ne je nikdar tako vroča kot se kuha, zato ne verjamejo, da je taka poživljenost sploh možna. Takim optimizmom bodi povedano, da so omenjeno angleško zahtevo uresničili v gotovem obsegu že drugod.

Novi udarci za Anglijo in Ameriko

V Severni Afriki je nemško letalstvo napadlo sovražne sile na El Alamain-fronti ter v južnem puščavskem področju z bombami in strelnim orožjem. Štirje angleški lovci so bili sestreljeni.

V času od 9. do 20. septembra je izgubilo angleško letalstvo 189 letal, od teh pa 46 nad Sredozemskim morjem ter v Severni Afriki. V istem času je izgubila Nemčija v boju z Anglijo 22 lastnih letal. Dne 22. septembra so lahka nemška bojna letala bombardirala vojaške cilje ob južni obali Anglije.

Po poročilu z dne 23. t. m., so bila zbita ob Kanalski obali štiri angleška letala. V južni Angliji so nemška letala podnevi bombardirala vojno važne cilje z bombami težkega kalibra. Pri Doverju so bili sestreljeni trije barožni baloni.

Treba se je ozreti samo nekoliko po Baltiku, kjer so boljševiki takoj po priključitvi teh dežel deportirali stotisoče Estoncev, Letoncev in Litvancev deloma v Sibirijo, pa tudi v severne pokrajine Sovjetije. Med temi izgnanci so se nahajali tudi številni otroci. V Letoniji so bili židje tisti element, ki je organiziral »preselitev« dece, ki so jo zgonili skupaj kakor živino. Lahko si mislimo, kakšni pretresljivi prizori so se odigrali med starši in deco, pred odhodom, toda znano je tudi, da boljševiki za take stvari nimajo nikaškega srca. Otroke so stlačili deloma v

živinske vagoné, večji del pa je moral peš iz svoje domovine. Ni peresa, ki bi zamoglo opisati bedo, nastalo vsled teh in takih boljševiških ukrepov. Po izbruhu nemško-sovjetske vojne so nadaljevali boljševiki deportiranje dece v še večjem obsegu. Vagone z deco so boljševiki najraje postavljali v bližino sovjetskih municijskih transportov, da so jih tako izpostavili napadom nemškega letalstva. Samo iz Rige so odvedli 400 otrok. 50 teh nesrečnih otrok je rešila nemška vojska iz poživljenih sovjetskih krempljev. Velik del otrok je bil medtem že ranjen. Otroci so bili v strašnem stanju. 21 mrtvih otrok so našli nemški vojaki, ostanek se pogreša.

Te boljševiške zločine, storjene nad baltskimi narodi bi hoteli Angleži po svoji »zmagi« storiti nad nemškim narodom. Prav gotovo bi to storili, ako bi imeli moč razpolagati z nemškim narodom. Ta novi načrt je bestijalna izpopolnitev načrta, ki ga je izmišlil znani žid Kaufmann, prijatelj ameriškega prezidenta Roosevelta. Po Kaufmannovem načrtu naj bi se odpravila plodnost nemških moških in žena. Nemški narod je vzel najnovejši izbruh angleškega sovraštva z najglobljim gnevom na znanje. Sedaj vé ves nemški narod, da gre v tej borbi za biti in ne biti, zato mora biti zmaga na nemški strani. Ta peklenski načrt je dokaz za to, da se mora ta vojna odigrati z železno konsekvenco do dokončne nemške zmage. Nikdar ne smejo dobiti sovražniki prilike za izvršitev svojih satanskih načrtov!

Ali je Churchill res „nenadomestljiv“?

Angleški ministrski predsednik noče nič slišati o „drugi fronti“
Ostra ataka poslanca Shinwella

Angleški ministrski predsednik Winston Churchill nima v svoji politiki prave sreče. Tako je pred dnevi naravnost zaprosil, naj se več ne omenja takozvane »druge fronte«, vendar ni napravil s to prošnjo nikakega utisa na tiste angleške kroge, ki so že popolnoma na strani Sovjetije. Profi Churchillovi volji se množijo v angleških listih razni komentarji, ki zahtevajo aktivno pomoč Sovjetom. Množijo se pa tudi že govori, ki vsebujejo napade na osebnost premijera. Zanimivo je, da zahteva list »Picture Post« z vsem poudarkom ustanovitev druge fronte še v tej jeseni. List zahteva obenem tudi tako zavezniško strategijo, ki bi si tudi zaslužila to ime. Obenem se bavijo veliki njujorški listi z vprašanjem imenovanja vrhovnega poveljnika zavezniških armad. Tako piše list »New York Post«, da je bilo na zavezniški strani že dovolj polomij in da vsled pomanjkanja pametnih ukrepov ni treba pripravljati še novih katastrof. Sedaj je prišel trenutek — tako piše omenjeni list — ko se je treba otresti vsakega napačnega ponosa, napačnega patriotizma in ljubosumnosti,

napočil je čas, ko je treba ustaviti skupno vrhovno poveljstvo.

Najostrejšo kritiko Churchillove politike si je dovolil opozicijski laburistični poslanec Shinwell, ki je dejal v Bradfordu, da je javnost Velike Britanije na napačni poti, ako misli, da ni nadomestila za Churchilla. Ako je Anglija res že tako daleč — je dejal Shinwell — potem je najbolje, ako se pusti pokopati. »Vsekakor nisem mnenja«, je nadaljeval Shinwell — »da bi sedanji premijer in vlada v sedanji sestavi pomenila nekaj nenadomestljivega. Kdor zastopa drugo mnenje, zastopa obenem stališče, ki tvori za Anglijo nevarnost.«

Indija dela Angležem vedno več preglavic. Radio Delhi poroča o naskoku indijskih rodoljubov v Delhiju na nek policijski urad. Pri tem je policija uporabila strelno orožje ter ustrelila tri osebe. — Takim incidentom sledijo potem represalije, ki jih Indijci zopet maščujejo. Napadi, streljanja in aretacije sledijo ena drugi, kar angleškim oblastnikom gotovo ne gre v politične račune.

Weltbild.

Eine Werkpause in einem großen deutschen Industriewerk. Unter dem ehernen Schutz der deutschen Wehrmacht geht unser Volk pflichtbewußt seiner Arbeit nach. Eine kurze Ruhepause gibt Kraft zu neuem Schaffen.

Indija vre na vseh koncih in krajih

**Uporniki so doslej razrušili 500 kolodvorov in 700 poštних uradov
Angleški vojaški transport zletel v zrak - Angleži so brutalno pobili upornike v Madrasu**

Indija vre na vseh koncih in krajih. Škoda, ki so jo povzročili indijski uporniki v času od 10. avgusta do 10. septembra se čeni na deset milijonov rupijev. Najjačje so poškodbe, ki so jih povzročili uporniki na vladnih poslopih, poštних uradih, kolodvorih itd., v dolini reke Ganges ter okrog Delhija in Kalkute. Po poročilih, ki jih je prejel italijanski tisk, so uporniki razrušili doslej 700 poštних uradov in 500 kolodvorov. Vsled izostale industrijske produkcije imajo Angleži škode okrog 30 milijonov rupijev.

V zadnjih dneh so izbruhnili novi nemiri v Kalkuti, Bombaju, Karačiju in Patni. V Madrasu je uspelo Angležem potlačiti upor s krvavimi ukrepi. Koncev preteklega tedna se je v Madrasu zabarikadiralo 320 indijskih nacionalistov v severnem delu mesta Madras. V petek zjutraj jih je živelo samo še 43. Predali so se radi pomanjkanja municije ter so bili na licu mesta ustreljeni. Voditelj teh upornikov je bil baje bivši madraški župan. V bojih, ki so se odigrali v tem predmestju, je bilo razrušeno celo predmestje. 23 hiš so z artilerijo razrušili, mnoge druge so zgorele. Uničena je bila med drugim tudi neka velika tekstilna tovarna. Angleške čete so imele krvave izgube; saj je padlo več kot sto mož. Tudi število ranjencev je izredno visoko.

V Lahore se je dogodila velika nesreča, ki so jo povzročili uporniki. Nek angleški vojaški transport je naletel med vožnjo na tri mine ter je zletel takorekoč v zrak. Vse osebje indijske narodnosti bližnjega kolodvora je bilo aretirano. Nesreča je zahtevala 79 mrtvih Angležev. V okraju Tinnewell so uporniki napadli neko tovarno soli. Večje število članov delovnega odbora kongresne stranke je bilo ob izbruhu upora aretiranih. Sedaj so jih odpeljali celo iz Indije. Indijski krogi, ki se nahajajo v Bangkoku v emigraciji, so mnenja, da se nahajata med deportiranci tudi predsednik kongresa Azad in znani voditelj Pandit Nehru. Nadalje mislijo, da so voditelje kongresa odpeljali z ladjo v Vzhodno ali Južno Afriko.

* Japonska je postavila v zunanjem ministrstvu, ki mu načeluje zunanji minister, še podministra za zunanje zadeve. Za prvega zunanjega podministra je bil imenovan Kumaichi Yamamoto, ki je bil nazadnje ravnatelj vzhodno-azijskega urada v zunanjem ministrstvu. Kumaichi Yamamoto je v 53. letu starosti in je že od leta 1920 v diplomatski službi.

* Madagaskar se še dalje brani. Iz Vichy-ja prihajajo poročila, da se Madagaskar, ki je francoska kolonija, hudo upira angleški okupaciji, ki jo ravnokar izvajajo Angleži. Generalni guverner Madagaskarja, Annet, je sklenil, da se otok brani, dokler bo mogoče.

September in Rschew

Von Kriegsbericht Dr. Alfred Haußner.

Der folgende PK-Bericht schildert in ergreifender Weise den deutschen Heldenkampf bei Rschew.

PK. Aus dem punktscharfen Licht des Spätsommers steigen die Türme von Rschew: Der Wasserturm am Bahnhof, der Feuerwehrturm, von einem rostigen, zum Himmel strebenden Dreieck gekrönt, Kirchtürme mit Zwiebelkuppeln. Sie sind gering an Schönheit und Wert, aber wenigstens Höhepunkte in solcher Ödnis. Sonst erkennt man es von ferne nur an den weißen Flecken, daß dies eine Stadt mit steinernen Häusern ist. Die weißen Häuser sind seit fast einem Jahr schon Ruinen. Die Bolschewisten haben sie bei ihrem Abzug in Flammen und Rauch gehüllt. Im Winter hofften sie schon, sich zwischen den selbstverschuldeten Trümmern wieder einzurichten. Und jetzt rennen sie seit mehr als Monatsfrist gegen die Stadt, als ob ihr Besitz den Untergang wenden könnte. Sie haben sie nicht bekommen, obwohl keine steinerne Mauer ihnen den Eingang wehrt. Die Herzen in Bunkern und Schützenlöchern vor dieser Stadt und auf dem weiten Schlachtfeld sind stärker als Mauern.

Kindersachen zwischen Bomdentrütern

Vor der Stadtkommandantur stehen die Zivilisten in schwärzlicher Schlange und warten. Mancherlei Not und Bedrängnis, in die der Bolschewistensturm sie gestürzt hat, führt sie hierher. Weiter abwärts, der Wolga zu, wird es wieder still in der großen Straße, der Schritt hallt auf dem Kopfsteinpflaster. Da das Leben in der Stadt sich bedroht fühlt, sucht es die Erde auf. Umso tiefer berührt es, wenn aus einer Seitenstraße plötzlich Kinder gelächter klingt. Die Kinder werden hier mit dem Krieg groß, sein Lärm ist ihnen Gefährte geworden, seine Schrecken begreifen sie nicht. Unberührt wie sie bleibt

PK-Aufnahme: Kriegsber. Taureg (Wb.)

Kein Kriegsbericht, sondern... der Kommandant eines Räumbootes beim »Sonnenschießen« mit dem Sextanten, einem wichtigen Hilfsmittel zur Navigation auf hoher See.

das geschlungene Band der Wolga, das sich im selben feierlichen Rhythmus wie jedmorgens und abends mit silbernem Glanz bedeckt. Ober Bombentrichter und Granatsplitter im Grund geht es gleichmütig hin.

An einem Leitungsmast am Ufer hängt noch immer ein verbogenes Schild: Omnibus-Haltestelle. Es ist in den elf Monaten, die ich immer wieder durch die Straßen von Rschew gegangen bin, die einzige Haltestelle geblieben, die die Bolschewistenzeit überdauert hat. Still ragt auf dem nördlichen Ufer der Giebel des ausgebrannten Museums in den Himmel. Das alles ist, da der Sommer sich neigt, mit härterem Strich in das Blau gezeichnet. Härter auch ist das Gesetz des Krieges, dem sich alles Leben beugt. Und das geschieht auf eine selbstverständliche Art. Denn etwas Gemeinsames wird hier verteidigt.

Die stärkeren Herzen.

Das Wort »Verteidigung« aber, und mehr noch das andere, »Abwehr«, haben in bald fünf Wochen einen neuen Klang bekommen, einen ernsten Klang, in dem oft und immer wieder die Entschlossenheit zum Letzten mitschwingt. Mancher alte Soldat und mancher junge hat die jähen Schrecken und die zähe Überwindung zum ersten Mal dicht an seinem Herzen gespürt. Und daß er es spürte und daß er doch stärker war als alle Feuer und aller Stahl dieses Feindes — das ist es, was die Bilanz dieser Wochen für uns entscheidet. Als Summe dürfen die Bolschewisten einen Mißerfolg buchen. Wir aber schreiben ohne Zögern die Schlacht von Rschew auf ein Blatt, auf dem nur die Taten der Ersten unseres Volkes bestehen.

Die Panzer, Geschütze, Flugzeuge und Menschen zu zählen, die die Bolschewisten im Sturm auf Rschew ansetzten, wird einer späteren Chronik bestimmt sein. Gewertet sind sie von unseren Soldaten heute schon. Einen Verwundeten, der müde und von Schmerzen geplagt war, hörte ich sagen: »Mit ihrer lächerlichen Infanterie werden wir zehnmal fertig. Aber die trauen sich gar nicht zu kommen!«

Und weil die Bolschewisten wußten, daß sie mit der alten Taktik des wiederholten, sturen Anstürmens ihrer Massen schon im Winter nicht durchgekommen waren, versuchten sie es diesmal anders. Mit der zusammengeballten Masse der Artillerie, mit Panzern, die sie oft bloß aus sicherer Entfernung schießen, aber gar nicht vorfahren ließen, wollten sie unter riesigem Munitionsaufwand unsere

Stellungen Sturmreif schießen. Dann erst sollten die Sowjetarmisten stürmen. Oft wollten sie es trotzdem nicht wagen. Wiederholte Angriffsbefehle wurden mißachtet. Was der Massensturm des Winters nicht vermochte, ist ihnen auch jetzt, unter sinnlosem Aufwand von Granaten und Bomben, nicht gelungen. Eine tatsächliche, nicht bloß zahlenmäßige Überlegenheit herausstellen. Auch Millionen von Granaten können einen schlechteren Kämpfer nicht zum Sieger über deutsche Soldaten machen.

Dem Kameraden der Luftwaffe, die nun schon seit Wochen helfend, vorbeugend, entscheidend immer wieder mit Kampfflugzeugen, Sturzkampfbombern und Jägern in diesen Ringen eingreifen, bietet sich über dem Schlachtfeld ein seltsames Bild: Das einformig blaße Grün dieser Felder ist von lichten Trümmern wie übersät, Punkte, die sich oft dicht zusammendrängen, oft wie von einer Streubüchse an den Rand der Szene geschleudert sind. Die Spuren der Schlacht in solchem heiligen Boden werden Regen und Schnee in Jahrzehnten nicht tilgen können — wie auch in der Erinnerung der Soldaten Vieles unverwischbar sein wird: Das Trommelfeuer, diese entfesselte Meute tödlicher Stimmen vor einem Angriff; das Hinfegen bolschewistischer Tiefflieger über die Stellung und das ruhige, souveräne Rauschen der Stukas, vor dem die Tiefflieger ins Nichts verschwinden und die feindlichen Geschütze erstarren. Sie, neben unseren Panzern und Sturmgeschützen, sind die höchste Gewißheit für den Einsatz der Sturmgeschütze, sind die höchste Gewißheit für den aushaltenden Infanteristen, daß er nicht allein ist. Er möchte seinen Dank in den Himmel rufen — und beneidet sie doch um die majestätische Leichtigkeit, mit der sie ihre tödliche Saat hinter sich lassen dürfen.

Einsames Heldentum.

Trotz aller wirksamen Hilfe ist der Infanterist oft in der riesigen Schlacht ganz einsam. Eine Handvoll Männer, die einen Stützpunkt hielt, sah wie aus einer Loge im Theater, daß sich an ihnen vorbei ein Aufmarsch feindlicher Divisionen vollzog, der ihnen in Tagen und Stunden die Verbindung nach rückwärts abschneiden mußte. Mit zwei schweren Maschinen-

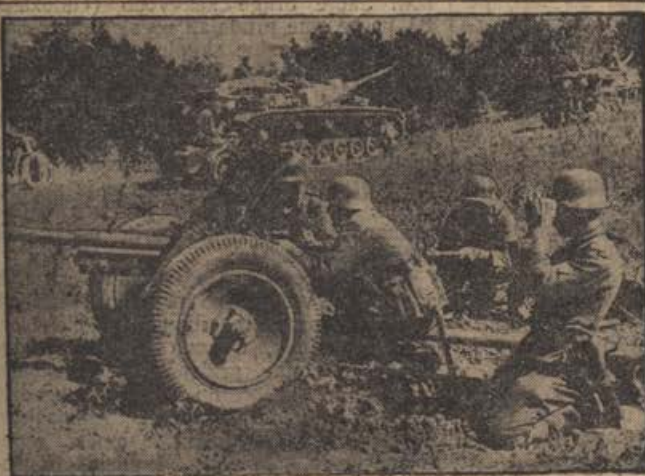
gewehren haben sie sich über eine Woche lang noch gehalten und hunderte von Bolschewisten erledigt. Ein Unteroffizier ist leise nachts über die Wolga geschwommen und hat vier zum Übersetzen vorbereitete Flöße drüben vom Ufer weggezogen. Und ein ganz junger Soldat hat am ersten Tag des Sturmes in die Lehmwand eines Schützenloches mit dem Finger die Worte geschrieben: Vater, Mutter, Minuten später hat er im Feuer neben seinem Loch einen verwundeten Kameraden verbunden und ihm das Leben gerettet. So geschieht alles Kämpfen und Aushalten oft in tiefster Einsamkeit, mag auch nur zwei Meter weiter dem Kameraden dasselbe widerfahren.

Gegen solche Männer ist die schneidende Klinge des Gegners gezückt worden: hier hat sie sich Scharfen geholt. Die von den Bolschewisten veröffentlichten Zahlen angeblich erobelter Geschütze und Dörfer mögen auf solche Weise auch immer zustande gekommen sein. Der Kern dieses Dramas ist, daß der Feind in Wochen keinen wirklich operativen Erfolg errungen hat. Es ist, als hätte ein großer Roboter den gepanzerten Arm gegen einen Menschen von Fleisch und Blut erhoben. Der Mensch aber führt die Watten mit der unerschrockenen Kühnheit seines Herzens. So fügt er dem gepanzerten Arm, ehe er Zeit zum Zuschlagen findet, Wunde auf Wunde zu. Diesen Arm aber kann ein Maschinenmensch nicht ersetzen.

Der Weg nach Süden versperrt

Von Kriegsberichterstatter Rudolf Pörtner

PK. Dort die Wolga! Vom Turm eines zerschossenen sowjetischen Panzerriesen, der ausgebrannt und rauchgeschwärzt am Wege liegt, tief in den gelben, feinkörnigen Sand gewühlt, schauen wir auf sie herab. Begrünte Hänge — welch ein Anblick, ein sattes, fettes Grün! — senken sich zu ihr hinab. Am jenseitigen Ufer drängt niedriger Wald bis dicht an das Wasser heran, das breit und gemächlich dahinströmt, silberblau den wolkenlosen Himmel spiegelnd. Ein Nebenarm zweigt drüben ab und verliert sich zwischen

PK-Aufnahme: Kriegsberichterstatter Leopold (Wb.)

Pak-Geschütz im Kampf um eine beherrschende Höhe.

PK-Aufnahme: Kriegsber. Moser (Wb.)

Dicht am Feind bei Woronesch. Der Posten im Graben ist immer auf der Hut. Handgranaten liegen abzugsbereit.

Kuscheln, stromabwärts wendet sich der Fluß in einem schönen, fast anmutigen Schwung nach Osten. Eine Stadt — sie ist noch feindbesetzt — liegt dort an seinen Hängen, eine der zahlreichen, kleinen Trabantensiedlungen Stalingrads. Die helle Mittagssonne hebt das Weiß ihrer Häuser aus dem blau getönten Dunstschleier heraus, daß sie fast wie aus südlichem Marmor gefügt erscheinen. Im Wind, der kühl über die Hügel streicht, ist eine angenehme Feuchtigkeit, — eine Wonne, ihn zu atmen, ihn in die Lungen zu pumpen, seinen Duft vom nahen Wasser genießend zu schmecken.

Ihn haben auch die Soldaten geahnt, die vor wenigen Stunden hier, dicht am Südrand Stalingrads, durchstießen, nachdem zehn Tage zuvor schon Vorausabteilungen der Nachbarmee einen zwanzig Kilometer breiten Uferstreifen im Norden besetzt hatten. So waren sie, die an diesem Morgen die abfallenden Flußufer hinabstürzten, zwar nicht die Ersten, die der Wolga von Angesicht zu Angesicht gegenüberstanden, doch konnten sie für sich den Ruhm eines Erfolges in Anspruch nehmen, der nicht geringer war: mit diesem Stoßkeil in die feindlichen Divisionen den ehernen Halbkreis um die Stadt geschlossen und gleichzeitig die immer noch starken Kräfte des Gegners aufgespalten zu haben.

Der Kampf geht weiter. Keine Ruhepause bleibt dem Gegner. Infanterie strömt bereits in die am Morgen geschlagenen Lücke. Sie wird sich am nächsten Tag nach Süden wenden und die Verfolgung des geschlagenen, aber sich immer wieder in seinen Stellungen festsetzenden Gegners aufnehmen. Diese liegen bereits unter heftigem Beschuß.

Artillerie hämmert auf sie ein, keine tausend Meter von uns spritzt die Erde in zahlreichen Fontänen auf, auch die Insel dort drüben wird bereits ausgeräuchert. Stukas, Jäger und Kampfflieger kreisen über der Wolga und ihren Ufern, stürzen nieder, laden ab...

Die in Stalingrad eingeschlossenen Bolschewisten haben nun keine Möglichkeit mehr, nach Süden zu entkommen. Auch ihnen bleibt nur der direkte Weg über die Wolga, — ein aussichtsloser Weg, den Luftraum über der Stadt aber beherrscht souverän die deutsche Luftwaffe. So wird sich so oder so ihr Schicksal vollenden.

* General a. D. von Lüttwitz umri. V Breslau-u je umrl pehotni general Walter Freiherr von Lüttwitz, vitez reda Pour le Mérite, v visoki starosti 84 let. Pokojnik je bil v prvi svetovni vojni a zadnje šef štaba armadne skupine nemškega prestolonaslednika in pozneje poveljnik III. armadnega korpusa ob reki Somme. L. 1919 se je udeležil s svojimi prostovoljci uspešnih bojev proti komunističnim spartakistom. Po ustanovitvi Reichswehr-a je bil pokojni general poveljnik skupine I v Berlinu. Po zlomu Kappovega upora se je v. Lüttwitz umaknil iz vojaške službe.

* Churchill glaja svoje novinarje. V londonskih krogih se mnogo bavijo z nekim časnikarskim incidentom, ki ga je razkril delavski poslanec Bevan v angleškem parlamentu. Bevan je opisal nek sprejem 60 novinarjev pri Churchill, ki je prisotne zastopnike tiska grajal najostreje radi tega, ker pričbujejo preobširne kritike vladinega poslovanja. Londonski krogi so mnenja, da je Churchill na ta način skušal izsiliti od časnikarjev vladi naklonjeno stališče.

UMNI KMETOVALEC

Kako bomo pridelano sadje uporabili?

Medtem, ko smo zadnjič razpravljali, kako je treba sadni pridelek pravilno spraviti, podajamo v naslednjih odstavkih najpotrebnejša navodila za pravilno uporabo sadja.

Načinov uporabe sadja je namreč danes že izredno mnogo in omogoča sodobna tehnika in znanstvo koristno uporabo prav vsakega sadja.

V naši razpravi bomo obravnavali le najpreprostejše načine sadne uporabe, predvsem take, ki se jih lahko poslužuje tudi malokmečki gospodar, oziroma gospodinja.

1. Shranjevanje sadja v svežem stanju za domačo uporabo.

Kmečki ljudje v naših krajih vse pre-malo cenijo sadje kot živilo. Medtem ko skuša vsak meščan in delavec dobiti kar največ sadja v svojo shrambo, in medtem, ko postavi meščanska ali delavska gospodinja k vsakemu kosilu ali večerji tudi krožnik sadja ali vsaj skodelico kompota na mizo, — so na kmetih le redke družine, ki bi kaj več sadja shranile za zimo ter ki bi bile vajene, sadje redno uživati. V tem pogledu se morajo naši kmečki ljudje temeljito izpreobrniti! Ne vsega sadja sprešati ali pa prodati, marveč tudi za dom ga moramo shraniti toliko, da bomo mogli skozi vso zimo dati vsem domačim tudi vsaj po eno jabolko ali namizno hruško k vsaki malici!

Kdor pa hoče sadje za zimo shranjevati, mora imeti sadno shrambo. V ta namen pa ni vsak prostor uporaben, marveč mora ustrezati določenim pogojem.

Predvsem mora biti prostor, kjer shranjujemo sadje, varen pred zmrzovanjem. Sadje kaj rado zmrzne in, ko se otaja, segnje. Nadalje mora biti prostor za shranjevanje sadja dovolj zračen, to se pravi, omogočena mora biti stalna izmenjava zraka. Sadje namreč zahteva vedno svež in čist zrak, ker diha enako kot človek. Zato tudi ne sme biti v prostoru, kjer shranjujemo sadje, shranjena nobena stvar, ki izpušča ostre vonjave, ker sicer shranjeno sadje ta vonj prevzame in dobi vonj bodisi po kislem zelju, mleku, mesu, petroleju itd.

Prostor za sadno shrambo mora biti primerno vlažen. Prevlažen zrak pospešuje gnitje sadja ter povzroča plesnobo in trohnenje zabojev ali polic, kjer sadje shranjujemo. V presuhi shrambi pa sadje preveč izhlapeva in izgublja na teži; pa tudi koža se — posebno pri raskavih sortah ali »kosmačih« — zgrbanči. Enako ne sme biti sadna shramba pretopla, ker tudi previsoka toplota pospešuje gnitje sadja. Zračna toplota sadne shrambe naj bi bila vedno med 3 in 5° C. Svetloba pa v sadni shrambi ni potrebna.

V zimsko shrambo spravljamo le sadje zimskih sort, predvsem jabolka, medtem ko se od namiznih hrušk le malo sort toliko časa drži, da bi se jih splačalo v zimsko shrambo spravljati (predvsem Pastorovka, Drouardovka itd.) Preden shranimo sadje v zimsko shrambo, ga je treba pustiti, kakor smo že zadnjič omenili, kakih 14 dni nekje na zračnem in primer-no toplem prostoru, da se »spotiče«. Nato ga ponovno preberemo in odstranimo vse plodove, na katerih so se spkazali otiski, znaki gnilobe, črvihost itd.

V sadni shrambi shranjujemo sadje bodisi kar v zabojih, kar je najbolj priporočljivo — ali pa na policah. Dno teh

polic mora biti letvasto, da zrak lahko kroži med sadjem. Seveda tudi zaboji ne smejo biti iz celih desk in morda še celo zaprti, marveč napravljeni iz letev ter brez pokrova.

Vsak mesec je treba sadje v sadni shrambi prebrati, pri čemer ga predevamo iz zaboja v zaboj, oziroma iz police na police. Vedno je treba paziti na zadostno zračenje in pravilno uravnavanje toplote.

2. Prodaja in razpošiljanje namiznega sadja v svežem stanju.

Če je sadna letina bogata, pridelala skoraj vsak kmet več sadja, kot ga potrebuje za domačo uporabo. Naj ga torej privošči drugim, ki si ga tude žele, pa ga sami ne pridelajo! Vsak sadjar naj bi letos prodal čim največ mogoče svežega namiznega sadja!

Po vsej deželi poslujejo zbiralnice za nakup sadja ali »Obstübernahmestelle«, kjer dobi vsak sadjar potrebno število zabojev, da mora vanje vložiti sadje, ki ga ima za oddati.

Razpošiljanje sadja v zabojih je namreč standardizirano, to je, za vsako vrsto sadja pridejo v poštev le zaboji enotne mere in izdelave, ki je za dotično sadno vrsto predpisano. Drugačni zaboji so predpisani za razpošiljanje jabolk, drugačni za breskve, drugačni za češnje.

Tako n. pr. meri enotni zaboj za jabolka približno 55 cm v dolžino, 40 cm v širino in 32 cm v višino. Vanj se lahko vložijo 35 do 40 kg namiznih jabolk; čim drobnejša so, tem več.

Navodila za privatno vlaganje sadja v zaboje dobi lahko vsak sadjar pri »Übernahmestelle«, zato jih na tem mestu ne bomo navajali. Vsekakor je najvažnejše, da sadje niti pri vlaganju, niti pri prevajanju ne dobi otiskov ali celo poškodb.

Glede cen za sveže sadje opozarjamo nato, da so bile cene letošnjemu sadju uradno določene z naredbo od dne 3. septembra t. l. S to odredbo, ki se ozira predvsem na jabolka, so bile jabolčne sorte uvrščene v 5 vrednostnih skupin in vsaka od teh spet v dve kakovostni skupini, tako da je v celoti predpisano za sveže namizno sadje deset različnih cen, ki jih sme zahtevati zanj pridelovalec. Sadje najboljšo kakovosti (Güteklasse A) ima v posameznih vrednostnih skupinah (Preisgruppe) za 100 kg sledeče cene: I. skupina: 48 RM, II. 36 RM, III. 30 RM, IV. 22 RM, V. 16 RM. Sadje druge kakovosti (Güteklasse B) pa se sme prodajati po sledečih cenah: sorte I vrednostne skupine: 32 RM, sorte II. skupine 24 RM, III. 22 RM, IV. 16 RM, V. 14 RM.

Razvrstitev posameznih sort v posamezne vrednostne skupine je za naše do-sedanje vrednotenje posameznih jabolčnih sort sicer nova, vendar se je moramo držati. Navajamo samo pri nas najbolj poznane in razširjene sorte posameznih vrednostnih skupin:

Najvišjo ceno imajo naslednje sorte, ki spadajo v vrednostno skupino I: Kanadka, zlata parmena, rumeni belefler, londonski pepinek, Coxova oranžna reneta, ananas reneta, grafenštanje, ribstonski pepinek. V vrednostno skupino II spadajo n. pr. štajerski mašancelj, šampanjska, landberška in blenhajmska reneta, carjevič, Ontario, Jonatan, kraljevi kratkopicelj, lepi boskop itd. K vrednostni skupini III pa spadajo med drugimi sorte baumanova reneta, kratkopicelj, bobovec,

kardinal, prinčeva jabolka, rdeči astrahan, herbertova reneta itd. V IV. vrednostno skupino spadajo n. pr. sorte: bojkova jabolka, damazonka, Jakob Lebel, Car Aleksander, rdeči železnik, beli astrahan, kasselska reneta in še več drugih, pri nas manj razširjenih sort. V najnižjo, to je v V. vrednostno skupino pa so uvrščene med drugimi tudi sorte: rdeči in zeleni štetinec, rdeči jesenski kalvil, trijerska vinska jabolka, Bismarkova jabolka, šarlavovska in druge sorte.

3. Prodaja in razpošiljanje svežega sadja za industrijsko predelavo.

Ker je v Nemčiji silno razvita industrija za predelovanje sadja v sadne sokove, marmelade itd., je letos mogoče tudi obtočeno in za shrambo v svežem stanju neuporabno sadje ugodno prodati. Seveda takega sadja ni potrebno tako skrbno vlagati v zaboje in previdno prevažati, marveč ga navadno razpošiljamo, prosto nasutega v wagone (a la rinfuz) ali pa v posebnih sodih.

4. Sušenje sadja.

Sušimo predvsem sadje onih sadnih vrst, ki ga v svežem stanju ni mogoče dajati časa hraniti, torej predvsem češplje, v manjši meri pa tudi jabolka in hruške za krljice.

S sušenjem odtegnemo sadju preobilo vlago in ga obvarujemo pred pokvaro po raznih glivicah. S sušenjem sadja nam je omogočeno, v bogatih sadnih letih pripraviti zalogo za več let, torej tudi za leta, ko sadje ne obrodi. Vprav to dejstvo naj nam služi kot vzpodbuda, da bomo letos nasušili kar se da veliko sadja.

Za sušenje namenjeno sadje mora biti predvsem dovolj zrelo. Posebno češplje, ki jih nameravamo sušiti, pustimo čimdalje na drevesu, da popolnoma pozore in da se koža, posebno ob peclju, začne grbančiti. Sele na to jih otresemo in posušimo. Seveda je za sušenje sposobno le docela zdravo sadje ter moramo vse nagnate, črvice in razbite plodove odstraniti. Pri jabolkah in hruškah seveda sveže rane na plodovih niso ovira za sušenje.

Končno mora biti za sušenje namenjeno sadje snažno in ga moramo pred sušenjem oprati, ako je raslo n. pr. ob cestah, tako da je pokrito s prahom.

Sadje sušimo, če nimamo druge sušilnice, lahko tudi na krušni peči ali celo na štedilniku, če ga opremimo z lesami. Vendar pa je bolj priporočljivo, da damo sadje sušiti v občinsko ali vaško sadno sušilnico, ki jih je najti v skoraj vsaki občini, kajti tam je mogoče sadje veliko bolj enakomerno in hitreje posušiti, ter dobiti suho sadje mnogo boljše kakovosti. Seveda mora biti sušilnica pravilno zgrajena in, kar je še važnejše, sušenje sadja smemo zaupati le človeku, ki se na to delo dobro razume. Ni torej svetovati, da bi na vaških sušilnicah sušil svojo sadje vsak posestnik, sam, marveč je treba prepustiti opravljanje sušilnice samo enemu človeku, ki zato tudi odgovarja za pravilno sušenje.

K sušenju posameznih sadnih plodov priporočamo:

Nepoškodovane, dovolj zrele češplje razgrnemo na lese ter jih vložimo v sušilnico na onem mestu, kjer je najnižja toplota (navadno zgoraj). Ta toplota ne sme presegati 50, največ pa 60° C. Če bi namreč lese s svežimi češpljami vložili v sušilnico na najbolj vročem mestu, bi plodovi popokali ter izgubili mnogo na svoji vrednosti. Ko so češplje nekoliko svenele, jih smemo premestiti na nekaj bolj vroče mesto sušilnice. Ko so češplje popolnoma suhe, jih vzamemo iz sušilnice ter

jih pustimo, da se ohladijo. Sele nato jih vložimo spet v sušilnico na najbolj vroče mesto (tik nad kurišče), da se dodobra posušijo. S takim ravnanjem se skrajša čas sušenja in dobijo posušene češplje izredno fin okus. Na sličan način kot češplje sušimo tudi breskve.

Hruške sušimo olupljene ali pa neolupljene ter bodisi cele ali razpolovljene, oziroma zrezane v krljice. Krljcem odstranimo tudi peščice in muho.

Da olupljene in zrezane hruške ne porjavijo, jih mečemo, ko jih olupimo, v slano vodo (na 20 l vode 10 dkg soli).

Ako hočemo dobiti posebno dobre suhe hruške, jih pred sušenjem kuhamo v sladki vodi (na 10 l vode 1 kg sladkorja) toliko časa, da postanejo tako mehke, da jih lahko z slannato bilko prehodemo.

Hruške vložimo pri sušenju v sušilnico na onem mestu, kjer je toplota najvišja (znaša naj okoli 90° C). Sušenje traja od 8 do 24 ur, kakršna je pač sušilnica.

Jabolka sušimo navadno v rezinah, pa tudi v krljih. Sadje v ta namen olupimo, izrežemo puščice in nato razrežemo ter sproti mečemo v slano vodo, da ne porjavijo.

Tudi jabolka vlagamo v sušilnico na najbolj vroče mesto. Čas sušenja je približno enak kot pri hruškah.

Tako pri jabolkah in hruškah, kakor tudi pri češpljah je treba paziti, da vzamemo posušeno sadje pravi čas iz sušilnice, to je, še preden je postalo docela trdo, torej, dokler se otipa med prsti kot mehka radirka ali usnje. Če bi sadje pustili predolgo v sušilnici, bi izgubilo preveč vlage, radi česar bi trpela vnanost, vonj in okus, s tem pa tudi vrednost sadja. Nasprotno pa se premalo suho sadje ne drži, marveč se v shrambi kmalu pokvari.

Razvidno je torej že iz povedanega, da zahteva sušenje sadja precej vaje.

Posušena sadja ne smemo spraviti takoj v shrambo, marveč ga razgrnemo po snažnem podu v suhem in zračnem prostoru. Tu ga pustimo nekaj dni, da se ohladi in na zraku nekoliko presuši. Nato ga spravimo v redke vreče in shranimo v suhi in zračni shrambi.

Iz 100 kg svežega sadja dobimo pri češpljah 25 do 30 kg, pri hruškah 15 do 20 kg, pri jabolkah 10 do 15 kg suhega sadja.

GOSPODARSKE VESTI

× Poenostavljenje gospodarjenja z vinom na Francoskem. Francoski kmetijski minister je izdal dva zakona, ki urejajo razdelitev in pravilno gospodarjenje z vinskih pridelkom. Pri tem se poskušajo skrajšati pot od producenta do konzumenta, ne da bi se pri tem trgovca popolnoma prezrlo. Letošnje trgatve visoko cenijo. Povprečni vinski pridelki Francije znaša 50 milijonov hektolitrov letno, kar pride približno po en hektoliter na vsako osebo celotnega prebivalstva.

× Hrvatska delniška družba za ribarstvo, ki ima svoj sedež v Zagrebu, je z izdajanjem novih delnic zvišala svojo doseganje glavnico od 450.000 na 7,2 milij. kun.

× Italijansko-madžarska gospodarska pogačanja so nedavno uredila vprašanje zamenjave blaga med obema državama v gospodarskem letu 1942/43. Tozadevne zapisnike sta podpisala poslanik Amadeo Gianni ter izredni poslanik in pooblaščen minister Alfred v. Nield.

× V Severni Kitajski pričakujejo rekordno pšenično žetev. Tako se glasijo poročila tamkajšnjih oblasti. To bo hkrati

5. Vkuhavanje in vlaganje sadja, napravljane marmelad.

Ta način uporabe sadja je zelo važen, čeprav je za vkuhavanje sadja treba precej znanja in spretnosti. Ne moremo torej na tem mestu opisati vseh različnih načinov vlaganja in vkuhavanja sadja ter napravljane raznih marmelad in drugih izdelkov. Zato svetujemo vsem gospodinjam, ki same temu delu niso docela vešče, naj se gredo poučiti k najbližnji sosedki, ki je teh stvari veščica — saj je teh, hvala Bogu, že v vsaki vasi najti! Posebno iz češpelj naj bi naše gospodinje pripravile letos kar največ sadnih izdelkov!

6. Napravljane brezalkoholnih sadnih sokov.

Navodilo je objavil naš list lani ob tem času. Ker je za napravo brezalkoholnega sadnega soka potreben poseben aparat, kakršen se nahaja v vsaki občini vsaj po eden, naj se vsi, ki se za napravo brezalkoholnega mošta zanimajo, obrnejo na pristojno Wirtschaftsberaterin pri Ernährungsamtu z vprašanjem, kje si lahko tak aparat izposodijo. Tudi potrebna navodila dobijo isistam.

7. Napravljane sadnega mošta ali sadjevca.

Potrebna navodila bomo dali v posebnem sestavku, ker je kljub vsem drugim načinom vendarle mnogo sadja, ki ni za drugo rabo, kot za sadjevec. Predvsem so to divje in izrazito moštne sorte hrušk in jabolk.

8. Namakanje sadja za napravo žganja.

V ta namen pride v poštev samo gnilo ali sicer pokvarjeno sadje, ki ni niti za predelavo, niti za sadjevec več sposobno. Ker je kuhanje žganja pri nas na žalost celo preveč razširjeno, ni potrebno, da jafi tozadevno našim kmetovalcem še posebnih navodil. Omenjamo samo, da bo žganjkuha za domačo porabo mogoča od 1. novembra dalje, da pa je mogoče vsakemu kmetovalcu dobiti pri pristojnem Zollamt-u dovoljenje, da sme kuhati žganje že prej in tudi v večjih množinah, ako poseduje sadje, ki ni uporabno za druge svrhe.

ti izboljšalo prehranjevalno stanje vzhodno-azijskega prostora, ker bo tudi Japonska letos pridelala mnogo riža.

× Zvišanje cen mleku v Švici. V Švici so zvišali ceno mleku za en cent pri 1 l. tru. To zvišanje gre na račun potrošnikov, vlada bo pa iz javnih sredstev pozneje to nadoknadila pri kritju stroškov, ki jih povzročata delitev in gospodarstvo mleka.

× Žetev v Cirenajki, v italijanski Afriki, ki je sedaj sopen v nemško-italijanskih rokah, je kljub dvakratni angleški invaziji zadovoljivo uspela. Po dosedanjih podatkih libijskega kolonialnega urada v Cirenajki, so letos našli kakih 30 tisoč dvojnih centov žita.

× Soja gojijo v Nemčiji v glavnem v Donauland-u, v provinci Südmähren ter v vzhodnih in južnih delih gaus Steiermark in seveda tudi na Spodnjem Štajerskem. Letos so te pokrajine nasadile okrog 1000 hektarjev z sojo. Soja vsebuje mnogo beljakovine, maščobe in vodika.

× Načrti bolgarskih zimskih posevkvov predvideva 1.929.000 hektarjev njiv za pšenico, 355.000 hektarjev za rž ter 75.000 hektarjev za ostale ozimnine. V celoti nameravajo letos posejati 2.355.000 hektarjev zemlje z ozimnino.

Prišla je jesen!

Jesen — lepa jesen — je lepša kot najlepša pomlad. Posebno za vse one, ki ljubijo uživanje sadov življenja. Pomlad je čas nagle menjave, čas oranja in sejanja in nemirnega pričakovanja jeseni. Sejanec in sadilec zaskrbljeno gibljeta, kaj jima prinese jesen. Med njima in jesenjo vidita poletje s svojimi nevarnostmi za polje, vinograd in sadonosnik. Ena sama huda ura — pa kaj — le nekaj trenutkov zadostuje, pa je končano vse in uničen ves up njunega truda in žrtev. Kako vse drugače je v jeseni! Naj bo že kakršna je, gotova je! Niti slabo vreme ne more več veliko spremeniti. Pač pa lepo vreme lahko še zelo pospeši popolnost dozoritve pridelkov sadja in sadežev. Tudi preko poletja najmanj obetajoča jesen je na vse zadnje in vsaj povprečno navadno veliko boljša; nikdar pa ne tako slaba, kakor se je o njej govorilo — na primer, baš letos radi dolgotrajne suše in pogoste toče. Ko pride tisti čas, se nekako izravna vse, kar se nam je zdelo preveč krivo. Pa ne samo za poljedelca, vinogradnika in sadjarja je izmed vseh štirih letnih časov najbolj zanimiva jesen. Tudi mestni človek, ki se kaj malo briga za kmetško delo spomladi in se zaradi trajno lepega vremena preko poletnih počitnic še veseli čim daljše suše in mu je vmesna huda ura le v zabavo, se kar na enkrat zaveda jeseni še vse bolj živo kot oni drugi. K temu ga sili — želoдец; skrb za preživljanje preko zime. Od konca zadnje, oziroma prve svetovne vojne ta skrb še ni bila nikdar tako vsesplošna kakor je letošnja jesen.

Koledarična jesen traja od 21. septembra do 21. decembra — torej točno tri mesece. V resnici je pa trajanje jeseni še bolj raznolično kot vseh ostalih letnih časov. Smo že proti koncu septembra tudi pri nas dobili prvi sneg; ali pa smo doživljali lepote jeseni celo tja preko Božiča. Navadno se pa v pravi čas jeseni štejeta september in oktober. Letos lahko računamo z izrednim vremenom in zanimivimi prirodnimi pojavi.

Letošnja jesen pada tudi zgodovinsko v posebno važno razdobje. Odločajo se usode bodočnosti. —tz.

Die NS-Frauensschaft hilft Während die Bäuerinnen auf dem Feld ihre Arbeiten verrichten, erledigen Frauen der NS-Frauensschaft die häuslichen Pflichten. — Hier wird gerade das Jüngste gefüttert.

Weltbild

Bereit zum Einmachen

Weltbild.

Beim Kartoffel-holen

MALE VESTI

* Führer je dne 20. septembra brzojavno čestital tajlandskemu kralju k njegovemu rojstnemu dnevu.

* Brigajte se za redno zatemnitev! Noč postaja vedno daljša. Zato je tudi potrebno, da se brigamo za redno zatemnitev stanovanj, lokalov itd., da se to izvrši kakor zahtevajo oblasti. Pri tem se ne sme pozabiti, da so tudi okna, ki ne gledajo na ulico, temveč na dvorišče, pa naj si bodo iz shramb, stranišč in podobnih prostorov, predpisno zatemnjena. To velja tudi za okna v predorih. Čas zatemnitve razglašajo časopisi ter se ga je strogo držati. Prestopki zoper te predpise so nevarni ter se seveda tudi kaznujejo.

* Za zdravljenje in popraviljanje zob, Minister notranjih zadev je izdal odredbo, ki ima cilj, da se prebivalcem Nemčije omogoči zdravljenje in plombiranje zob, kar spada v pristojnost zobozdravnikov in zobotehnikov. Odredba pooblašča vodjo zobozdravnikov v Reich-u, da lahko zobozdravnike obveže, da se morajo naseliti v področjih, kjer primanjkuje zobozdravnikov. Pri tem lahko uporablja tudi ukinitvev zobozdravniške prakse, če bi se za to pokazala potreba. Slično določilo se je izdalo tudi za zobotehnike. Notranji minister je hkrati pooblaščen, da izoblikuje enotno izobrazbo vseh zobozdravnikov v Reich-u. Važno je, da bo zobozdravniško izobrazbo v bodoče rešil obrtni red.

* 21. september je Matevža dan ali pa koledarski začetek jeseni. Vrtnarji in viničarji so nekoč trdili, da bo najmanj še nekaj tednov lepo in toplo vreme, če je na dan Matevža lepo. Letos potemtakem lahko računamo na lepo jesen, ki bo stari in mladim ljuba, če taki stari kmečki pregovori še kaj držijo. — Nekoč so naši predniki na Matevžev dan prirejali veselice v znak, da je ta dan ravno tako dolg kakor noč.

* Kmetovalci pozor! Uporabljajte za zimske posevke kolikor je največ mogoče semena lastnega pridelka. Semena, ki so na razpolago, dobijo v prvi vrsti kmetije, ki so radi elementarnih nesreč trpele škodo in nimajo lastnih. Nasejte samo tiste vrste, ki so se v našem gospodarstvu že večkrat obnesle! — To je oklic Landesbauernschaft-i, ki ga je treba upoštevati.

* »Urad za kmečko ljudstvo«. Führer je odredil, da se dosedanji Reichsamt für Agrarpolitik der NSDAP (Urad Reich-a za agrarno politiko nacionalsocialistične nemške delavske stranke) takoj preimenuje v »Reichsamt für das Landvolk«, to je urad Reich-a za kmečko ljudstvo. Hkrati se preimenujejo seveda tudi tozadnevni uradi pri gauhi in okrožjih.

* »Človek v zdravju in boleznih.« V Marburg-u se nahaja zaključno do nedelje, dne 27. septembra 1942, anatomsko-higijenična razstava pod nazivom »Človek v zdravju in bolnih časih«. Ogled je zelo poučen ter jo je možno ogledati na jesenskem veselju na travniku nasproti avtomobilskih garaž, ob cesti Triesterstraße.

* Zvišanje porcij kruha in mesa v Nemčiji je dvignilo v tujini mnogo prahu. Posebno angleška propaganda je s tem dobila debelo klofuto po svojem lažnjivem gobcu, ker je po svojem tisku razbobnala v svet debelo laž, da se prehranjevanje Nemčije iz dneva v dan slabša. Ta udarec je za angleško propagando in prehrano še bolj občuten, ker sta ga sprejeli v času,

ko je angleška vlada v tisku in radiju pozivala Angleže, da bi štedili s kruhom ter uživali več krompirja.

* **Poslužujte se pri delu varnostnih naprav!** Nezgod bi gotovo bilo veliko manj, če bi se delavci pri delu vedno posluževali varnostnih naprav in zaščit, ki so v poedinih obratih v to svrhu predpisane in na razpolago. Mišljene so pred vsem zaščitne naprave pri raznih strojih, pri varenju itd. Najvišja zapoved za vsakogar, ki dela po obratih, je, da se poslužuje pri delu predpisanih zaščitnih naprav. Tudi delavec mora smatrati za svojo sveto dolžnost, da si čuva zdravje. Kakor so plinska maska in maska zoper prah ter vrv, prepas in usnjena čepica ter predvsem zaščitna očala potrebščine rudarja, ravno tako so zaščitne naprave in zaščitno orodje pri strojih ščit in kritje pred nevarnostjo, ki jo lahko povzroči delo! Pogum na napačnem mestu je, če se varnostne predpise obide, mogoče celo v želji po hitrejšem in prijetnejšem delu na račun lastne varnosti. Vedno je treba misliti, da potrebuje Nemčija vsako moč. Kdor se prešerno podaja v nevarnost, škoduje sebi in splošnosti! Zato pa uporabljajte zaščitne opravle!

* **Tekmo v molzi krav je privedilo okrožno kmetijsko vodstvo v Graz-u.** Na posestvo Hart v Graz-Wetzelsdorf-u so se v to svrhu zbrali: 5 molznih mojstrov, 6 višjih molzcev, 3 molzni pomočniki in 3 molzni vajenci. Tekmi je prisostvovalo tudi mnogo drugih molzcev ter kmečka mladina iz okolice. Po izvršeni tekmi se je razdelilo nagrade. — Kakor vidimo, je nemška produkcija mleka najbolj napredna na svetu. Pred leti še marsikateri pameten in šolan človek vedel ni, da je tudi molzec poklic, ki se ga je treba učiti. Kakor vidite, imamo danes že ne samo izučene molzce in pomočnike, temveč celo višje molzce in molzne mojstre.

* **Tudi razvedrilo ne škoduje v resnih vojnih časih.** Po vzoru mest v starem Reich-u, kjer so razne jesenske ljudske veselice že v tradiciji, je tudi mesto Marburg svojim meščanom in prebivalcem mestnega okoliša omogočilo nekoliko nadomestka za kratkočasenje, kakor smo ga nekoč imeli o Jožefovem v Brunndorf-u. V času od 19. do 27. septembra 1942 se na travniku, nasproti mestnih avto-garaž, na cesti Triesterstraße, nahaja vesel šče, ki je deležno živahnega obiska ter veselega vrvenja mladine in odraslih. Tingeltangel je bil vedno mikaven ter bodo tudi letos, ko marsikateri človek lažje riskira nekoliko pfenigov, kakor nekoč par, ko je bilo bolj težko za denar, prišli na račun vsi, ki jih to zanima.

* **Bezeg zori.** V naših krajih imajo skoraj pri vsaki hiši bezgovo drevo. Tam, kjer raste bezeg bolj na soncu izpostavljenemu mestu, se bezgove jagode bližajo svoji dozoritvi. Bezeg obrodí skoraj vsako leto. Bezgove jagode, ki jih je spravljati samo v popolnoma suhem stanju, se lahko dobro uporabi kot bezgov sok, kompot ali pa za mazanje na kruh. Tudi dobro rdečo vino po nekod tiskajo iz bezgovih jagod. Bezgov cvet se uporablja za čaj in tudi kot domačo zdravilno sredstvo je bezeg znan.

* **Zaključeno je prodajanje ranih jabolok.** Svobodne prodaje ni več. Jabolka ranih vrst so razprodana. Ostala jabolka stojijo pod gospodarstvom in so zavzeta. Pridelovalci so torej dolžni jabolka oddajati pri za to določenih oddajalščih. Vse to je namenjeno za bolnike, otroke in ranjence v celem Reich-u. Tudi oborožena sila ne sme sama kupovati jabolok in jih bo za svoje lazarete dobila potom dodelitve. Z dovoljenjem Gauleiter-ja pa do-

bi lahko vsak potrošnik na Spodnjem Stajerskem nakupno dovolilo za 10 kg jabolok, če ni sam sadjar ali pa če stanuje v krajih, kjer ni sadja. Potrošniki pa morajo s tem nakupom tako dolgo čakati, da dobijo te listke, ki se bodo v kratkem izdali, kakor hitro bo dovolj sadja za to na razpolago. Kmetje imajo navodila, da pred tem časom ne prodajajo nikakršnih jabolok. Kmetje tudi vedo, da je pošiljanje sadja po pošti in železnici prepovedano ter se vse to strogo nadzoruje. Izrecno se naglašja, da se je pri sadnih nakupih strogo držati cen, ki so jih oblasti predpisale. Nikdo naj ne misli, da bo z višjimi ponudbami dosegel kakšne koristi.

* **Odpadno sadje lahko povzroča škodo.** Sadje, ki odpada, predno je zrelo, je navadno črvido. Če se tako sadje ne pobere sproti, se lahko pripeti, da zlezajo te male gosenice iz črvicega sadja ter nato v bližini sadnega drevja zopet poskrbijo za svoj naraščaj, ki bo naslednja leta sadju mnogo škodoval. — Če pa prinesemo odpadno sadje v kleti in shrambe, se tudi črvom omogoči prezimiti in pozneje povzročati novo škodo. Zato pa naj velja geslo: »Odpadno sadje se mora takoj sproti uporabiti. Če ni potrebe za človeško prehrano, se istega lahko pokrmi tudi živinik.

* **Domač vrt in samooskrba.** Brezdvomno si je letos veliko lastnikov hišnih in malih vrtov v delni samooskrbi z zelenjavo in sadjem pridobilo bogate izkušnje. Sedaj je nastopil čas, da se spravi ostanke pridelkov in da se jih pravilno izrabí. Ravno sedaj je tudi najbolj pripravno razmišljati o ureditvi male domače kuncereje, ker se v tem času še najlažje dobi te male živali za plemo. Kdor ima vrt ter zbira in na značnem prostoru suši listje od ohrovta, zelja, rumene repe, fižola itd., lahko razen sena, ki ga dobi iz sadonosnika ter z zbranim čistim listjem od sadnega drevja in jagodnega grmovja ustvari podlago za zimsko krmo enega kunca. Spomladi pa lahko začne s pravilno kuncerejo. Ravno v predmestjih ali na deželi, kjer prehranjevalna akcija NSV vedno in povsod ne pobira kuhinjskih odpadkov, lahko otroci pri naseljencih, lastnikih hiš itd. pobirajo kuhinjske odpadke, kakor krompirjeve olupke, odpadke od sočivja itd., kar v prehranjevanju za časa vojne lahko mnogo pomaga. Ne da bi se poseglo v tujo lastnino, se na ta način s samopomočjo in pomočjo najbližjih lahko v alpskih gauhih uredi kuncerejo. — Nekatero glavne in višje šole so na priznan način že kot brklanje izdelovale hleve za kuncerejo v izmeru 80×80×60 cm ter v kolikor pobiranje kuhinjskih odpadkov od gospodinjstev brez kuncereje ni bilo urejeno, to uredile in povezale s pobiranjem starega materijala. S tem je hkrati preprečena marsikatera začetna napaka v kuncereji. — Snažnost, ljubezen do živali, prehranjevalna podlaga iz vrta in kuhinje, navodila izkušenege kuncereja so podlaga za izgradnjo kuncereje. Tudi v zadnji vojni se je reja kunccev zelo razširila. Francija zredi letno okrog 80 milijonov kunccev. Tudi na področju Reicha se je kuncereja v zadnjih letih razširila. Z omejitvijo svinjereje in perutninarstva je vedno bolj uvidno, da je kuncereja enostavnejša in izdatnejša. Šola in roditelji naj gledajo, da bo ta način samooskrbe mesa uspeval. Krajevna društva za rejo malih živali so z nasveti in dejanji vedno na razpolago.

* **Rokodelstvo ima v Nemčiji lepo bodočnost.** Če kdo misli, da bo koncentra-

cija gospodarskih sil ter racionalizacija delavnic in izdelovalnic v bodoče izpodrila rokodelstvo, je v zmoti. Moti se seveda tudi tisti, ki misli, da bo rokodelce po vojni opravljal še samo popravila. Rokodelstvo je in bo prav posebno po dobojevanji zmagi most, ki bo vodil do samostalnosti. Nemčija potrebuje že danes prav posebno za nova področja na vzhodu, zapadu in jugovzhodu ogromno rokodelcev. Samo v štirih priključenih gauhih Ostpreußen, Danzig-Westpreußen, Wartheland in Oberschlesien potrebujejo za prvo silo 60.000 rokodelcev. Tudi na zapadu potrebuje Lothringen rokodelcev. K temu je šteti še potrebe po rokodelcih, ki jih je treba postaviti v ozemlja, ki so bila pod Sovjetijo, da se ne omenja potreb v starem delu Reich-a, ki bodo po vojni narasle. Možnosti, da mladi rokodelski pomočniki po vojni postanejo samostojni obrtniki, so danes večje kakor kdaj koli pod bivšimi demokratičnimi režimi. Da bodo rokodelske obrti tudi uspevale ter ostali razvoja in življenjske zmožni, bo pa odvisno edino od strokovnih in značajnih zmožnosti ter pridnosti vsakega posameznika. Rokodelska obrt bo v povojni Veliki Nemčiji imela sigurno eksistenco ter je priporočati, da se naša mladina obojega spola ne izogiba priložnostim, ki jim s pručitvijo kakega rokodelstva odpira pot v solidno in zadovoljivo bodočnost. Starši naj o tem razmišljajo predno določijo svojim otrokom življenjske poklice.

* **Kako stoji s točkami?** Reichswirtschaftsminister, to je minister gospodarstva, je dne 16. sept. 1942 izdal odločbo, v kateri objasnjuje razna vprašanja, ki se nanašajo na prenos »punktov« ali točk državne oblačilne nakaznice na ostale družinske člane. V tem odloku stoji: »Za izgotovljene komade oblačil in perila velja slej ko prej zasidrano načelo, da se točke na oblačilnih nakaznicah ne sme nikdar prenesti na kako drugo osebo. Prepoved velja tudi za prenos točk v lastnih družinskih krogih. To načelo je potrebno, da se lahko izvršuje načrtno preskrbo tekstilij, ki jo noben nepredviden primer ne sme motiti. Morebitni svobodni prenos točk na druge osebe bi motil in oviral izdelovalni plan, povzročali bi pa tudi vloge za izdajo nabavnih listov.« — Prenos točk za blago v metrih je pa med svojci v lastni družini dovoljen.

* **Nemška podmornica je potopila kanadskega rušilca »Ottawa«.** Neka nemška podmornica je potopila kanadskega rušilca »Ottawa«, ki je izpodrival 1375 ton. Vozil je s hitrostjo 35,5 milj na uro. Rušilec je bil postavljen leta 1932. v službo. Oborožen je bil s štirimi topovi kalibra 12 cm, poleg tega pa je bil armiran z dvema protiletalskima topovoma kalibra 4 cm, štirimi strojnimi ter osmimi cevmi za torpede kalibra 53,3 cm. Glede usode posadke 145 mož ni nič znanega.

* **Japonska dobi ministrstvo za Veliko vzhodno Azijo.** Vlada je v to svrhu dovolila kredit kakih 13 milijonov jenov. Predpriprave za ustanovitev tega ministrstva, ki je zelo podobno angleškemu ministrstvu za kolonije, so že izvršene.

* **Gandhi-jev sin je bil obsojen.** Firoze Gandhi je bil minuli četrtek od okrajnega magistrata v Allahabadu obsojen na eno leto ječe in na plačilo 200 rupljev denarne kazni, ker se je s svojo ženo udeležili kongresa, ki so ga Indijci nedovoljeno sklicali. Ker se je mladi Gandhi branil plačati denarno globo, so mu kazni zvišali še za nadaljnjih šest mesecev.

* Churchillove slike so sežigali. V Bombayu (Indija) je množica te dni sežgala večje število velikih slik angleškega premijerja Churchilla. Policijo, ki je nameravala intervenirati, so obsipali s kamenjem.

* Mehika bo izgnala romunskega eks-kralja Karola. »New York Times« poroča, da namerava mehiška vlada že v kratkem izgnati nekdanjega romunskega kralja Karola. Karol se je namreč branil prijavitelj mehiški policiji kot priprost romunski državljani ter je zahteval, da morajo z njim postopati tako, kakor to dolikuje kakemu vladarju.

* Japonski narod je prostovoljno daroval svoji armadi 127 letal. Pretekli ponedeljek je japonski ministrski predsednik Tojo v prisotnosti 10.000 ljudi krstil 127 letal, ki jih je daroval japonski narod s prostovoljnimi prispevki svoji armadi.

* Pravočasno so bili prijeti. Ob obletnici mukdenskega incidenta so nameravali agenti iz Chungkinga ubiti več visokih uradnikov nankinske vlade, obenem pa so hoteli pognati v zrak vladno poslopje. Namera je bila pravočasno preprečena in so bili zločinci aretirani. Med aretiranci se nahaja tudi neki 43letni Kitajec, ki je hotel pod sedlom svojega osla vtihotapiti skozi neka nankinška mestna vrata 50 paketov razstreliva.

* Težki nemiri v Mehiki. Dne 15. septembra so izbruhnili v državi Veracruz v Mehiki nemiri. Vlada je poslala v prizadeto področje svoje čete, da bi vzpostavile red in mir. Ti nemiri so zavzeli večji obseg kot se je prvotno mislilo. Že pri prvih spopadih je bilo ubitih enajst političnih zastopnikov nacionalne kmetijsko-delavske konfederacije. Ubita sta bila tudi senator Diaz Munoz in poslanec Salvador Gonzalez.

* Angleži nadaljujejo aretacije v Egiptu. Kakor poroča »Popolo d' Italia« iz Ankare, nadaljujejo Angleži svoje številne aretacije v Egiptu. Že najmanjši sum zadostuje za aretacijo. Okrog 600 »sumljivih« ljudi iz glavnega mesta Kaire so odvedli v El Tor, kjer so jim odrezali vsako možnost občevanja z zunanjim svetom. Mnogo ljudi so odvedli tudi v Južni Egipt.

* Novi prostovoljci za špansko Modro divizijo so odšli te dni preko San Sebastian na vzhodno fronto. Špansko prebivalstvo jim je priredilo skupno z vojsko in Falango lep odhod. Med sviranjem koračnic, pesmijo Falange in vzklikanjem Španiji in Nemčiji so se odpeljali mladi prostovoljci v borbo za Novo Evropo.

* Takšni so nemški generali! Dne 6. septembra 1942 je padel pri Novorosijsku komander neke infanterijske divizije, nosilec odlikovanja Ritterkreuz, Generalmajor Albert Buch. Buch se je junija 1941 pri prehodu čez reko Prut kot Oberst in poveljnik posade, ki je držala in branila prehod, sijajno odlikoval. Odbil je naskok dveh stotniških divizij. Razen tega je pri tej priložnosti osebno vodil svoje rezerve v naskoke, tako da je preprečil in onemogočil, da bi se Sovjeti polastili prehoda. Zato je takrat tudi dobil Ritterkreuz. Z njegovo junaško smrtjo je nemška armada izgubila enega svojih odličnih oficirjev.

* »Bodite popustljivi napram ameriškim četam!« V Londonu izhajajoči »Sunday Express« poziva svoje bralece, da bi se napram ameriškim četam obnašali nekoliko bolj popustljivo. »Angleški narod mora svojo zamolčljivost opustiti« piše omenjeni dnevnik. »Ako sedaj ne drži-

mo z našimi zavezniki, porivamo zmago po nepotrebnem v daljino. Angleški narod mora te naše bojovne tovariše z veseljem pozdraviti, jim nuditi resnično gostoljubnost ter jih kljub vsem nevrščnostim razumeti!«

* 18 ladij je izgubila doslej Brazilija, odkar je silam osi napovedala vojno. Za te potopitve trgovskih ladij se Rio de Janeiro lahko zahvali Washingtonu, ki mu je pomagal do vstopa v vojno, za katero Brazilija ni imela povoda.

* Zagrebska razstava je imela kmetijski značaj. Na takozvanem zagrebačkem zboru ali zagrebski razstavi, ki jo je mlada hrvatska država priredila med 5. in 14. septembrom t. l., se je največ važnosti polagalo na kmetijstvo. Nemško prehranjevalno in kmetijsko ministrstvo je skupno z hrvatskim kmetijskim ministrstvom razstavilo v posebnem oddelku, ki si ga je ogledalo nad 250.000 oseb. Namen razstave je bil, obiskovalcem pokazati načine in metode, ki so Nemčiji omogočili modernizacijo in izboljšanje ter povečanje kmetijske produkcije. Pri tem je hrvatsko kmetijstvo v glavnem razkazovalo svoje naloge, ki jih namerava rešiti. Cilj hrvatske države je, da se kmetijstvo ojači. Izdelan ima petletni načrt ter izvršuje velika melioracijska dela, ki bodo omogočila, da se številno stanje kmetij še primerno zviša. V dobrih pridelovalnih letih je prehrana Hrvatske popolnoma osigurana z domačimi produkti, cilj agrarne politike pa gre za tem, da se proizvodnjo dvigne na višino, ki bo omogočala večji izvoz.

* Tako je prav! Casopisje, ki izhaja v nezasedeni Franciji, poroča, da so francoske oblasti bile prisiljene internirati večje število Angležev, ki še izza časa pred sedanjo vojno živijo svojo gospodsko življenje na francoski rivijeri, ker so se s svojim vedenjem pregrešili zoper mir in red v nezasedeni Franciji, kjer uživajo gostoljubnost. Oholo vedenje in gonja zoper politiko Vichyske vlade je pač začelo presedati tudi široko-grudnim, gostoljubnim Francozom.

* Plemenita Führerjeva poteza. Ker se je francosko prebivalstvo pri ponesečenem angleškem invazijskem poskusu pri Dieppeju zadržalo nevtralnno in lojalno, se je tem Francozom tudi Führer primerno zahvalil. Odredil je takojšen odpust iz ujetniških taborišč vseh francoskih vojnih ujetnikov, ki so doma iz Dieppeja, Neuvilleja, Autot-sur-Mer, Pourvilleja, Petit-Abevilleja in Arquesla-Batailleja. To je poteza, ki jo Francozi visoko cenijo in bo brezdvomno mnogo doprinesla k bodočemu sodelovanju Nemcev in Francozov.

* To so junaki z gobcem! Ameriška zveza mornarjev je nedavno imela svojo letno skupščino. Zbralo se je 500 udeležencev, ki so med drugim sklenili, da se bo prihodnji občni zbor zveze, ki bo leta 1943, vrnil v mesto Tokijo. — Torej: gospodje okrog mornariške zveze v Združenih državah Severne Amerike mislijo, da bodo v nekaj mesecih porazili in zasedli Japonsko, kjer bodo v Tokiju lahko priredili svojo bodočo glavno sejo. Amerika je nekoč slovela kot dežela neomejenih možnosti, če je šlo za zadeve, ki z vojnami nimajo nikakšnega opravka. Odkar je Roosevelt svoj narod zapletel v vojno, je pa vse to drugače. Naravnost blazno je misliti, da bodo Amerikanci zavzeli Japonsko, možnost je le, da lahko delegati mornariške zveze, ki jih vleče na Japonsko, pridejo kot ameriški vojni ujetniki v Tokijo, če bo eden ali drugi šel k vojakom. To je vse. Vse drugo so pa fantazije.

* »Storitve so naša čast«. S temi besedami je dr. Ley otvoril letošnji boj podjetij za večje delovne uspehe.

* Generalfeldmarschall Wilhelm Keitel, šef vrhovnega poveljstva nemške vojske in zvest vojaški paladim Führerja, je praznoval 22. septembra svoj 60. rojstni dan. Generalfeldmarschall Keitel se je odlikoval že v bojih svetovne vojne 1914—1918. Führer je takratnega Generalobersta Keitela po porazu Francije na seji Reichstaga 19. julija 1940 imenoval Generalfeldmarschallom. Tudi v nadaljnji borbi za svobodo in veličino nemškega naroda je Generalfeldmarschall Keitel zvest oproda Adolf Hitlerja.

* O razvetavljenju hranilnih knjžic. V 36. številki našega lista, ki je izšla dne 5. septembra t. l., smo pod gornjim naslovom prinesli notico, da je treba hranilne knjžice, ki so last družtev, organizacij in zvez na Spodnjem Štajerskem in jih upravlja komisar za društva, organizacije in zveze, do 1. oktobra 1942 predložiti na naslov Stillehaltekommissar, Marburg/Drau, Wielandgasse 11, ali do istega dne predložiti pri istem uradu svoje ugovore, ker se bo po 1. oktobru 1942 vse hranilne knjžice, ki se ne bodo predložile oziroma, ako se ne predložijo ugovorov, proglasilo za neveljavne. — Po poročilih, ki smo jih dobili iz urada Stillehaltekommissarja, so nekateri naših bralecev to poročilo napačno razumeli. Hranilne knjžice predlagajo tudi zasebniki, na katere se ta poziv ne nanaša. Ponavljamo in objasnjujemo, da je predložiti samo knjžice, ki glasijo na imena raznih družtev, organizacij in zvez, ne pa knjžice, ki glasijo na imena posrednih zasebnikov.

* Seznam odjemnikov ali strank pri čevljarjih za popravljanje čevljev. Z odredbo šefa civilne uprave je tudi na Spodnjem Štajerskem predpisano, da se pri čevljarjskih mojstrih uvede sezname odjemnikov ali strank. Vsaka oseba, ki potrebuje popravo čevljev, se mora vpisati v spisak strank nekega čevljarja. Pri tem vpisu je treba predložiti tretjo oblačilno nakaznico. Otroci do 3. leta starosti se v te sezname ne vpisejo. Stranke, ki imajo na svojih tretjih oblačilnih nakaznicah že žig nekega čevljarja in datum po 1. 9. 1942, se od drugih čevljarjev ne smejo več vpisati v sezname strank. Če bi kakšen potrošnik ne našel čevljarja, ki bi bil pripravljen, da ga vpiše v svoj seznam strank, mu bo pristojni okrožni rokodelski mojster (Kreis-handwerksmeister) dodelil popraviljalnico čevljev, ki ga bo vzela in vpisala med svoje stranke. — Odslej smejo čevljarji sprejemati samo od tistih potrošnikov čevlje v popravilo, ki so v redu vpisani kot stranke v njihovih seznamih. Podrobnosti izvejo potrošniki pri svojih čevljarjih. Vsi vpisi v sezname strank morajo biti do 15. 10. 1942 končani.

* Splošno štetje živine v Nemčiji. Na osnovi zakona o štetju živine z dne 31. oktobra 1938 se bo vršilo dne 3. decembra 1942 običajno splošno štetje domače živine po vsej Nemčiji. Štelo se bo tudi v velemestih. Tokrat bodo šteli tudi domače zajce ali kunce. Plemenske ovne in kozle bodo posebej registrirali. Tokrat bodo šteli tudi kokoši zelo natančno. Glede kokoši so predvidene tudi poznejše kontrole. Izide štetja svinj morajo pristojna mesta obdelati čimprej ter jih najkasneje do 18. decembra 1942 sporočiti državnemu statističnemu uradu (Statistisches Reichsamt).

Unsere wöchentliche Sprachecke

2

Die zwei Fuhrleute).

Zwei Fuhrleute kamen mit ihren schweren²⁾ Wagen gleichzeitig³⁾ von zwei Seiten⁴⁾ in einen Hohlweg⁵⁾. Es war unmöglich⁶⁾, auf der schmalen⁷⁾ Straße⁸⁾ auszuweichen⁹⁾. Keiner¹⁰⁾ wollte mit dem Wagen zurückweichen¹¹⁾. Sie fingen an¹²⁾ zu schimpfen¹³⁾ und zu schreien¹⁴⁾. Endlich¹⁵⁾ sagte der eine: »Höre!¹⁶⁾ ich sage es Dir jetzt zum letzten Male¹⁷⁾. Fahre mit Deinem Wagen zurück! Sonst mache ich es mit Dir!¹⁸⁾, wie gestern¹⁹⁾ früh²⁰⁾ mit einem anderen²¹⁾!« Darüber erschrock²²⁾ der zweite²³⁾ Fuhrmann. Er faßte²⁴⁾ seine Pferde am Zaum²⁵⁾ und ließ den Wagen zurückrollen²⁶⁾. Lachend²⁷⁾ fuhr sein Gegner²⁸⁾ an ihm vorüber²⁹⁾. Nun³⁰⁾ fragte ihn der zweite: »Sage einmal! Was hast Du denn gestern³¹⁾ mit dem anderen gemacht?« Der zweite Fuhrmann antwortete: »Ja denke³²⁾ nur! Gestern früh traf³³⁾ ich hier an derselben Stelle³⁴⁾ je-nen³⁵⁾ anderen, und der Kerl³⁶⁾ wollte und will nicht zurückweichen¹¹⁾, da ... habe ich ihm schließlich³⁷⁾ Platz gemacht³⁸⁾.

DIE KARTOFFELN

Vor¹⁾ (mehr²⁾ als zweihundert Jahren war die Kartoffel in Deutschland noch ganz unbekannt³⁾. Damals⁴⁾ hatte ein reicher Kaufmann von seinem Freunde⁵⁾ ein Säckchen⁶⁾ Kartoffeln als Geschenk⁷⁾ bekommen. Weil⁸⁾ es eine kostbare⁹⁾ Seltenheit¹⁰⁾ war, gab er sie seinem Gärtner¹¹⁾. Der¹²⁾ pflanzte¹³⁾ sie auf der besten Stelle¹⁴⁾ im Garten und freute sich¹⁵⁾ schon auf das schöne Gemüse¹⁶⁾. Im Herbst¹⁷⁾ gab der Kaufmann seinen Freunden ein Gastmahl¹⁸⁾ und sagte seinem Koch¹⁹⁾ er sollte²⁰⁾ auch die Kartoffeln auf den Tisch bringen. Aber der Koch hatte dieses fremde²¹⁾ Gemüse noch niemals²²⁾ zubereitet²³⁾. Darum kochte er die jungen Stengel²⁴⁾ die grünen kleinen Früchte²⁵⁾ die Blätter²⁶⁾ und brachte sie mit Zucker²⁷⁾ und Zimmt²⁸⁾ auf die Festtafel¹⁸⁾. Die Gäste²⁹⁾ kosteten davon³⁰⁾ fanden³¹⁾ aber die Speise³²⁾ ohne Geschmack³³⁾. So kam die kostbare⁹⁾ Speise³²⁾ in die Küche³⁴⁾ zurück³⁵⁾ und wurde von den Dienern³⁶⁾ gegessen. Aber nach einigen Stunden³⁷⁾ erkrankten³⁸⁾ die Diener. Der Doktor mußte kommen³⁹⁾ und sagte: »Das Gemüse¹⁶⁾ wäre giftig⁴⁰⁾ gewesen.«⁴¹⁾ Zum Glück⁴²⁾ wurden die Diener nach einigen Tagen wieder gesund⁴³⁾. Der Gärtner aber mußte die Kartoffeln aus der Erde reißen⁴⁴⁾ und warf⁴⁵⁾ sie in einen Winkel⁴⁶⁾ des Gartens. Dort⁴⁷⁾ lagen sie⁴⁸⁾ nun und vertrockneten⁴⁹⁾. Einige Zeit darauf⁵⁰⁾ befahl⁵¹⁾ der Gärtner seinem Sohne, die trockensten⁵²⁾ Kartoffelpflanzen⁵³⁾ zu verbrennen⁵⁴⁾. Das tat⁵⁵⁾ der Junge⁵⁶⁾ gern. Bald waren die trockensten⁵²⁾ Stengel²⁴⁾ und Blätter²⁶⁾ verbrannt⁵⁴⁾. Da fand⁵⁷⁾ er in der glühenden⁵⁸⁾ Asche⁵⁹⁾ dicke⁶⁰⁾ Knollen⁶¹⁾ von den Wurzeln⁶²⁾ der Kartoffeln. Er nahm⁶³⁾ eine in die Hand und brach sie auseinander⁴⁴⁾. Unter⁶⁵⁾ einer dünnen⁶⁶⁾ braunen⁶⁷⁾ Schale⁶⁸⁾ war da ein weißes, mehliges⁶⁹⁾ Fruchtfleisch⁷⁰⁾. Das roch⁷¹⁾ sehr gut. Er kostete⁷²⁾ es und es schmeckte⁷³⁾ ihm sehr gut. Nun brachte er die Knollen⁶¹⁾ seinem Vater, und auch der fand sie sehr wohlschmeckend⁷⁴⁾. Jetzt erkannte⁷⁵⁾ der Gärtner seinen Irrtum⁷⁶⁾. Er erzählte seinem Herrn alles, und dieser ließ sich von seinem Freunde nochmals Kartoffeln schicken⁷⁷⁾. Von dieser Zeit⁷⁸⁾ ab mußten die Kartoffeln jeden Sonntag auf seinem Tische stehen.

1) voznika

2) težkim, težko, 3) istočasno

4) z dveh strani, 5) klanec

6) nemogoče, 7) ozka

8) cesta, 9) izogniti, 10) nobeden (kei-

ner, keine, keines = nobeden, nobena, nobeno), 11) umakniti se, 12) pričeti, 13) grditi, 14) kričati, 15) končno

16) Postušaj! 17) zadnjikrat

18) napravim s teboj

19) včeraj, 20) zjutraj

21) drugim (der eine = eden, der andere = drugi, 22) se je ustrašil, 23) drugi (der erste = prvi, der zweite = drugi, der dritte = tretji, der vierte = četrti itd.), 24) prijel, 25) uzdo,

26) spustil voz nazaj, 27) Smejoč, 28) nasprotnik, 29) mimo peljati, 30) Tedaj

31) včeraj (gestern = včeraj, heute = danes, morgen = jutri), 32) pomisli

33) srečal, srečati, sem srečal, 34) na istem mestu, 35) tistega, 36) zan'krnež

37) umakniti se

38) končno

39) napravil prostor

40) sluge

41) pojedino

42) bilo, 43) sreča

44) zdravo

45) iztrgati, 46) vrget, wir (sie) werfen = mi vržemo, oni vržejo, er wart = on je vrget, ich habe geworfen = jaz sem vrget, 47) kot, 48) tam, 49) so ležali. Wir (sie) liegen = mi ležimo, oni ležijo, er lag = je ležal, er ist gelegen = on je bil ležal, 50) so se posušili, 51) kmalu nato, 52) je zapovedal. Wir befehlen = mi zapovedujemo, sie befehlen = oni zapovedujejo, er befiehlt = on zapoveduje, er befahl = on je zapovedal, 53) suhe, 54) krompirjeve rastline, 55) sežgati, 56) je storil. Wir tun = mi storimo, sie tun = oni storijo, er tat = je storil, er hat es getan = je bil storil, 57) našel, 58) našel, wir finden = mi najdemo, sie finden = oni najdejo, er findet = on najde, er fand = on je našel, er hat gefunden = on je bil našel, 59) flečem, 60) pepel, 61) debele, 62) gomolje, 63) korenine, 64) vzel. Wir nehmen = vzamemo, sie nehmen = oni vzamejo, er nimmt = jemlje, er nahm = je vzel, er hat genommen = je bil vzel, 64) jo

1) Pred, 2) več

3) neznano, 4) takrat

5) prijatelj

6) vrečica, 7) darilo

8) ker, 9) dragocena

10) redkost

11) vrtnar, 12) ta, 13) sadil

14) na najboljšem mestu

15) se veselil, 16) lepe zelenjave

17) jeseni

18) pojedino

19) kuhar, 20) naj bi

21) tuje

22) še nikdar, 23) pripravil

24) mlada stebelca, 25) sadove. Frucht = sad, Früchte = sadovi, 26) fisti. Blatt = list, Blätter = listi, 27) sladkor (Zucker, čitaj cukor), 18) pojedina, 29) cimet, 30) nekaj okusili, 31) našli, 32) jed, 33) brez okusa, 34) kuhinja, 35) nazaj

36) sluge

37) po par urah, 38) so zboleli

39) moral priti

40) zelenjava, 41) strupeno

42) bilo, 43) sreča

44) zdravo

45) iztrgati, 46) vrget, wir (sie) werfen = mi vržemo, oni vržejo, er wart = on je vrget, ich habe geworfen = jaz sem vrget, 47) kot, 48) tam, 49) so ležali. Wir (sie) liegen = mi ležimo, oni ležijo, er lag = je ležal, er ist gelegen = on je bil ležal, 50) so se posušili, 51) kmalu nato, 52) je zapovedal. Wir befehlen = mi zapovedujemo, sie befehlen = oni zapovedujejo, er befiehlt = on zapoveduje, er befahl = on je zapovedal, 53) suhe, 54) krompirjeve rastline, 55) sežgati, 56) je storil. Wir tun = mi storimo, sie tun = oni storijo, er tat = je storil, er hat es getan = je bil storil, 57) našel, 58) našel, wir finden = mi najdemo, sie finden = oni najdejo, er findet = on najde, er fand = on je našel, er hat gefunden = on je bil našel, 59) flečem, 60) pepel, 61) debele, 62) gomolje, 63) korenine, 64) vzel. Wir nehmen = vzamemo, sie nehmen = oni vzamejo, er nimmt = jemlje, er nahm = je vzel, er hat genommen = je bil vzel, 64) jo

* Tako »zmaguje« Anglija. Kakor poročila angleška poročevalska služba, se angleški odredi že približujejo glavnemu mestu otoka Madagaskar, Tananariva. »Zmagovit« pohod na Madagaskarju naj bi nekako potolažil Angleže, ki beležijo povod drugod udarce nemškega, italijanskega in japonskega orožja. Na Madagaskarju se pač slabotna francoska vojska ne more upirati Angležem, zato slavijo vsaj na tem otoku malo zmagico kot nadomestilo za vse druge bunke.

* V New Yorku zbirajo kovinske odpadke. Kakor poročila neka severoameriška agentura, bodo počeni z 2. oktobrom v New Yorku s celo armado tovornih avtomobilov zbirali kovinske odpadke. Amerika je že od nekdanj kot dežela neomejenih možnosti. Kaj ji je namenil Roosevelt, ji sedaj ni izgovor.

* Vojni poškodovanci se bodo zaposlili v bitki za pridelovanje mleka. Reichsbauernführer je izdal okrožnico, da morajo Landesbauernführer-ji za zvišanje oddaje mleka zaposliti v prvi vrsti vojne poškodovance. Namestitelj se ima izvršiti sporazumno s pristojnimi urad. Wehrmachtsfürsorgestellen, ki dobivajo od vrhovnega poveljstva oborožene sile svoja navodila. Te nastavljenice se bo v prvem redu uporabljalo za izvedbo ukrepov za zvišanje oddaje mleka. Tisti, ki se bodo uveljavili, lahko pozneje dobijo zaposlitve pri Reichsmilchleistungsausschuß-u za nadzorovanja.

* Finska je postavila svojega diplomatskega zastopnika pri vladi neodvisne države Hrvaške. Za odpravnika poslov je bil imenovan finski diplomat Armasch Orönstila.

* Novo madžarsko vojno odlikovanje je ustanovil državni upravitelj Hortvá. Medtem, ko so doslej madžarski vojaki lahko dobili najvišje odlikovanje za hrabrost, in sicer zlato hrabrostno svetinjo, je sedaj ustanovljena tudi zlata hrabrostna svetinja za častnike na vojnem traku, ki jo bodo lahko dobili samo častniki, in sicer za najvišja osebna junaštva. Ta častniška zlata hrabrostna svetinja predstavlja najvišje odlikovanje, ki ga lahko podeli madžarski državni upravitelj.

* Romunske šole pod nemškim vodstvom. Romunske šole, v katerih je nemščina učni jezik, so bile postavljene na osnovi posebnega sporazuma med prosvetnim ministrstvom in nemško narodno skupino v Romuniji pod vodstvo te skupine.

* Madžarski Rdeči Križ je prejel lepo darilo iz Führerjevih rok. Führer je oddaril Madžarskemu Rdečemu Križu krasno bolniško letalo. To letalo je bilo izročeno 20. septembra po gospej Kallayevi, soprogi madžarskega ministrskega predsednika.

* Kanada je doslej izgubila 6300 mož. To število vsebuje tako padle kakor tudi ranjene in pogrešane.

raziomil. Wir brechen = lomimo, sie brechen = lomijo, er bricht = lomi, er brach = je lomil, er hat gebrochen = je zlomil, 65) pod, 66) tanko, 67) rjavo, 68) olup, 69) moknato, 70) meso, 71) dišalo. Wir riechen = mi vohamo, sie riechen = oni vohajo, er riecht = on voha, er roch = je vohal, er hat gerochen = je bil vohal, 72) pokusil, 73) teknilo, 61) gomolje, 74) tečno, 75) spoznal, 76) pomota, 77) postlati 78) od tistega časa.

Ausschneiden und aufheben!
Izreži in shrani!

PK.-Aufn.: Kriegsbl. Kauffmann (Wb.)

Deutsche Panzer stoßen auf Stalingrad vor.

* Generalarzt dr. Schull padel na vzhodni fronti. Generalarzt dr. Otto Schull, ki je poveljeval zdravnikom nekega oklopnega korpusa na vzhodni fronti, je bil tako težko ranjen, da je podlegel svojim poškodbam.

* Maršal Petain je sprejel pretekli petek admirala Darlana, poveljnika francoske suhozemne vojske, letalstva in mornarice.

* Dva sovjetska generala sta se smrtno ponesrečila. Kakor poroča moskovska poročevalska služba, sta se sovjetska generalna poročnika artilerije Kornilov-Drugov in Miškov smrtno ponesrečila v izvrševanju svoje službe.

TO IN ONO

Ržen kruh proti revmatizmu

Med najneprijetnejše vrste revmatizma spada gotovo ishias. Javlja se v obliki močnega trganja v kolkih, posebno ob hladnem in vlažnem vremenu. Nastopi pogosto kot posledica prehlada ali gripe in traja navadno celo zimo. Čim so dognali, da izvira ishias iz obolelega živčevja na nogah, so pričeli iskati vzrok temu obolenju. Našli so ga v pomanjkanju vitamina B. S poskusi so dognali, da se mnoga živčna obolenja javljajo, ako je premalo tega vitamina in da se da to obolenje zdraviti z dovajanjem istega.

Zveza med prehladom in ishiasom nastane na ta način, ker bolniki v vročičnem stanju skoraj ničesar ne jedo ali pa le zelo lahko hrano. Telo dobi premalo vitaminov B in oslabi. Tako so dani najboljši pogoji za pojav ishiasa. Torej je jako važno, da posebno v zimskih mesecih dovajamo telesu dovolj vitamina. Na najenostavnejši način dosežemo to z uživanjem rženega kruha. V 100 g rženega kruha se nahajajo 3 tisočinke vitamina B. Ker pa se kot zdravstveni minimum predpisuje dnevno le 1 tisočinka, je dovolj, če pojedemo vsak dan 300 gramov rženega kruha.

Kdor je že enkrat prebolel ishias, se bo brez oklevanja lotil uživanja tega enostavnega in cenenežega zdravila, da se tako zavaruje pred ponovnim napadom te neprijetne bolezni.

MEJA MED ŽIVLJENJEM IN SMRTJO?

Vsako živo bitje prenese gotovo količino temperature. Temperatura, pri kateri ostanejo živa bitja še pri življenju, se dviga nad 100 stopinj iznad ničle in pada do 70 stopinj izpod ničle. V okolici Venezuele v Južni Ameriki pa so odkrili živa bitja, ki še ostanejo pri življenju tudi pri temperaturi 140 stopinj nad ničlo.

Nekateri mrčesi prav lahko vzdržijo 50 stopinj pod ničlo, na svetu so pa tudi bakterije, ki jih ne more uničiti hladnoča 250 stopinj pod ničlo.

Neki učenjak je napravil nešteto poizkusov in ugotovil, da ima od vseh bacilov najbolj trdo kožo tako zvani megaterium bacil, ki vzdrži v zaprti posodi brez vode in zraka tri leta.

Na svetu so mrčesi, ki jim ne more niti najmočnejša električna struja do živlega. Taka struja bi v trenutku ubila slona, mrčes pa živi še naprej.

Kakor živijo bakterije na zemlji, prav tako živijo tudi v stratosferi. Neki profesor je izkopal v Rusiji košček oglja iz globine 150 metrov ter našel na njem bakterije, ki lahko živijo brez svetlobe, zraka in vode.

Nekatere bakterije lahko živijo sploh samo v brezračnem prostoru. Kar pomeni torej za druga bitja življenje, pomeni zanje gotovo smrt. Vidimo torej, čim bolj človek spoznava svet, tem manj ve o njem. Na vsakem koraku se mu odpirajo novi problemi, ki se jih pa človeštvo ne straši, ampak stremi k temu, da jih odkrije.

o Orang-Utan je ime opice, ki živi na otoku Borneo in nekoliko tudi na otoku Sumatri in predstavlja med azijskimi opicami edino vrsto in pleme takozvanih človeških opic. Beseda orang-utan je v malajščini oznaka za gozdnega človeka, torej za človeka, ki živi v gozdu. Orangutan ima med vsemi človeku podobnimi vrstami opic najbolj dolgo naročje in najbolj kratke noge. Ta vrsta opic živi po nižje ležečih gozdovih, ki so bolj močvirnati. Noge ima ta žival raščene tako poševno, da stopa samo po zunanjem robu nog, kar mu otežava hojo po zemlji. Lobanja starih moških orangutanov ima močne kostne grebene ter je nad očmi precej nabuhla. Orangutan je obraščen z svetlo rdečimi lasmi in sicer najbolj gosto po naročju, nogah in ramah. Na glavi mu raste dolga griva, ki pada divje skuštrana na gol vrat. Moški so veliko večji od žensk. Moški dosežejo višino 194 cm od čela do noge. Te opice živijo bolj samotno ter prav redko kedaj stopijo na zemljo. Preživljajo se od sadja, ležišča si pa skoraj vsakodnevno spletejo iz dračja na drevju. Znanost pozna te živali že iz starega veka. Prvega orangutana so prinesli v Evropo leta 1776. V Evropi živi le kratek čas kljub naravnemu življenju podobnih razmer, ki so za držanje takih živali potrebne.

o Največji hrast na svetu. Leta 1913 je neki avstrijski stotnik v Bosni, kjer je

Besser für Dich — besser für alle!

Stromersparnis bedeutet Kohle-Ersparnis. Denn elektrischer Strom wird meist mit Kohle erzeugt. Trotzdem muß jeder

Arbeitsplatz hell beleuchtet sein. Fordern Sie darum ausdrücklich Osram-D-Lampen mit der Osram-Doppelwendel, wenn Glühlampen ersetzt werden müssen; sie sind wirtschaftlich in der Stromausnutzung.

OSRAM-LAMPEN

Viel Licht für wenig Strom!

T 22

služil, našel hrast, ki je meril 10 metrov v premeru. To velikansko staro drevo je nekoliko poševno zraščeno ter radi tega ni težko splezati nanj. Deblo je v notranjosti votlo, kar pa ne ovira krone, da vsako leto ozeleni. Luknja v debelu, ki je podobna vratam, je tako prostrana, da lahko zajame 70 ljudi. Leta 1914 je neki častnik postavil cel vod vojakov s popolno vojno opremo v to deblo in je bilo za vse dovolj prostora. Bosanski pastirji uporabljajo to drevo kot sklonišče ovac ob slabem vremenu. Čudno je, da botanična literatura nikjer ne omenja tega drevesa, ki je brezdvomno največji hrast na svetu.

o Najmanjša živa bitja na svetu. Ako razdelimo milimeter na milijon delov, dobimo mero, ki gotovo ni velika. Najmanjša živa bitja merijo en tak milijonski del enega milimetra. Tudi z najmočnejšim drobnogledom jih ni mogoče videti, ki pa kljub temu živijo. Taka bitja, ki jih tudi z mikroskopom ne opazimo, merijo znanstveniki s takozvanimi milikroni. En milikron je tisoč del enega mikrona ali milijonski del enega milimetra. V svrhu primerjave, kako mali so taki organizmi, naj služi dejstvo, da merijo tuberkel-bacil 1000 do 3000 milikronov, najmanjša živa bitja pa kvečjemu do 30 milikronov.

o Rim se sijajno razvija. Italijanska prestolnica Rim je leta 1870. štela 200 tisoč prebivalcev. Do leta 1922. je to število naraslo na 704 tisoč. V zadnjih dvajsetih letih se je to število podvojilo. Rim ima danes 1.450.000 prebivalcev. To pomeni, da naraste to mesto vsako leto za 50 tisoč ljudi. Pri tem je pa najbolj zanimivo, da je ta porast do ene tretjine dosežen s prebitkom, ki ga izkazujejo številke rojstev napram umrlim. To so številke, ki lahko služijo za vzgled marsikateremu mestu tujine, ki trpi radi padanja števila rojstev. — Italijanski narod se sploh vedno veča in širi. Število rojstev je v stalnem porastu ter ni čuda, da si država, ki ne razpolaga z nikakšnimi surovinami, išče izhode v nove življenjske prostore, da najde možnosti za zaposlitev in preživljanje presežka svojega prebivalstva.

o Bušmani so ljudsko pleme, ki je bilo nekoč razširjeno po velikih predelih Južne Afrike, danes pa živi v Kalahari ali Karri-Karri, najbolj suhi pokrajini južnega dela Afrike. Bušmani so male postave in dosežejo komaj 140 do 145 cm višine.

Njihovi bleedi, svetiobarvni obrazi se hitro skrčijo v gube ter izgledajo mnogo starejši. Lasje na glavah rastejo nekako zavojito ter tvorijo takozvana »poprova zrna«. Ženske so v veliki meri nagnjene h korpulenci. To pleme četuje v malih skupinah. Preživlja se z zbiranjem raznega sadja in z lovom malih živali. Kot orodje in orožje mu pri tem služijo palice, strelice, strelni loki, sulice in metalni klini, ki jim pravijo kiri. Divjačino gonijo in preganjajo tako dolgo, da jo do smrti zmučijo. Pri preganjanju divjačine nosijo bušmani na nogih posebne sandale, s katerimi prav lahko letijo. V topli in suhi dobi si vodo pridobivajo iz zemeljskih spilj s pomočjo sesalnih cevi iz trave ter jo shranjujejo in zbirajo v praznih novejih jajcih. Bušmani stanujejo v luk-

njah in brlogih ali pa v primitivnih, za silo proti vetru nekoliko zaščitanih, iz grmovja in vejevja spletenih skloniščih. To je tudi dalo povod, da so jih Holanci imenovali »bosjemane«, v nemščini »Buschleute« ali »Buschmänner«. Po nase bi se to lahko reklo, da gre za ljudi, ki živijo v grmovju. V luknjah in brlogih, kjer ti ljudje bivajo, si na steno navadno narišejo umetniško sijajno izdelane slike ljudi in živali. V verskem pogledu se izživljajo v oboževanju duhov in prednikov. Poslušujejo se tudi čarovnij, ki so na nizki stopnji in jih vsak bušman lahko razume. Jezik tega, nad vse zaostalega in kulturno daleč za nami stoječega naroda je popolnoma edinstven in svojevrsten. Znamenit je po svojih šestih, čisto svojevrstno pokajočih zvokih.

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellengesuche 6 Rpf., das fettgedruckte Wort 26 Rpf., für Geld-, Realitätenverkehr, Briefwechsel u. Heirat 13 Rpf., das fettgedruckte Wort 40 Rpf., für alle übrigen Wortanzeigen 10 Rpf. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort. Kennwortgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpf., bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpf., Auskunftsgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Auskunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpf. — Anzeigen-Aannahmschluss: Donnerstag um 11 Uhr. „Kleine Anzeigen“ werden nur gegen Vor-einsendung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindest-gebühr für eine kleine Anzeige 1,- RM

ZU VERKAUFEN

Verkaufsanzeigen (Gebrauchswaren) dürfen nur mehr mit Preisangabe veröffentlicht werden

Hopfenstangen zum Tagespreis zu verkaufen bei Gutsverwaltung Straßenhofen in Ober-Kunigund. 1327-3

ZU KAUFEN GESUCHT

Abfälle Altpapier, Hadern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg (Drau), Draugasse 5. 160-4

Bienen nach 1. Oktober zu kaufen gesucht. Anfragen in der Verwaltung. 1358-4

STELLENGESUCHE

Verwalter mit langjähriger Praxis (Ökonomie) sucht passende Stelle. Zuschriften unter »Ackerbauschule« an die Geschäftsstelle der Marburger Zeitung in Cilli. 1362-5

OFFENE STELLEN

Vor Einstellung von Arbeitskräften muß die Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes eingeholt werden

Freiwillige für den Wachdienst in den besetzten Gebieten, auch Pensionisten, Rentner, jedoch unbescholten und einsatzfähig, im Alter von 24 bis 60, zu sofortigen Eintritt gesucht. Auskunft bei allen Arbeitsämtern und bei der Werbeleitung für die Ostmark: Thiel Rudolf, Werbeleiter, Graz, Sackstraße 27, Tel. 42-42, und Innsbruck, Hotel Mondschein, Mariahilf 6.

Hemdennäherinnen

werden sofort aufgenommen. Wäschefabrik Hido, Lang & Lichtenöcker, Cilli, Unterkötting. 1132-6

Mädchen und Bursche

von 14 Jahren aufwärts werden zwecks Ausbildung zum Facharbeiter gesucht. Die Aufnahme erfolgt nach Überprüfung durch das Arbeitsamt. Ebenso werden Frauen und Männer in allen Altersstufen als Arbeiter aufgenommen. Anzufragen bei Anton Pinter Marburg, Reiserstraße 16, oder Zwirnerei Thesen. 1209-6

Freundliches, nettes, ehrliches

Lehr- oder Laufmädchen

welches Freude zu Blumen hat, wird bei freier Kost und Wohnung im Blumen-geschäft A. Zelenko, Cilli, Herrngasse 7, aufgenommen. 1319-6

Winzer mit mindestens 3 Arbeitskräften für Wein- und Obstgut bei CILLI zum baldigen Dienstantritt unter günstigen Entlohnungsbedingungen gesucht. — Ein Teil der Übersiedlungskosten wird vergütet. Gefordert werden: Fachkenntnisse, Ehrlichkeit, Nüchternheit und Arbeitsfreudigkeit. Anträge bis 30. September 1942 an die Geschäftsstelle der »Marburger Zeitung« Cilli. 1347-6

Winzerfamilie mit 3-4 Arbeitskräften wird am 1. November bei Hl. Kreuz aufgenommen. Kann sich 3 bis 4 Stück Vieh halten. Richard Hlep, Ober-Kunigund. 1353-6

Für leichte Arbeit

in der Fabrik (Brauselimonadetabletten) werden reine, gesunde, geschickte Arbeiterinnen (auch Jugendliche) aufgenommen. Arbeitszeit von 6 bis 14 Uhr. Direkte Anmeldung in der Fabrik Unio-Gesellschaft, Marburg, Melling, Landwehrgasse 23. 1350-6

Meierleute 3-4 Arbeitskräfte werden bei Marie Lininger, Marburg, Tauriskerstraße 32, aufgenommen. 1354-6

Suche braves und ehrliches

Mädchen für alles.

Zuschriften unter »Kleiner Haushalt« an die Verwaltung. 1355-6

Deutschsprechendes

Lehrmädchen

wird sofort aufgenommen. Aloisia Farsin, Damenschneiderin, Wachsenberg Nr. 25. 1357-6

Braves

Mädchen oder Wirtschafterin

für kleinen Haushalt gesucht. Anfragen: Burgtrafik in Marburg (Drau). 1360-6

Ein Mädchen für

Haushaltsführung

wird sofort aufgenommen. Anträge unter »Trafik« an die Marburger Zeitung Cilli. 1361-6

Lehrling mit guter Schulbildung wird für Gemischtwarenhandlung am Lande aufgenommen. Verpflegung im Hause. Zuschriften an die Verwaltung unter »Handlungslehrling 19«. 1367-6

Wagnerlehrling

wird bei voller Verpflegung bei Alois Leschnig, Wagnermeister, Marburg, Hindenburgstraße 15, aufgenommen. 1369-6

Hausgehilfin mit

Kochkenntnissen,

die etwas deutsch spricht, gesucht. Anträge an: S. Mandel, Wuchern a. d. Drau, Untersteiermark. 1368-6

Hausgehilfin

sofort gesucht: Kochkenntnisse erforderlich. Mitteilungen an Regina Göttlich, Marburg, Kärntnerstraße 128. 1366-6

HEIRAT

Fisches, blondes, alleinstehendes Fräulein mit gutem Pensionsbetrieb, 47 Jahre alt, sucht einen 40- bis 50-jährigen Beamten, Lehrer, pensionierten Gendarm zwecks späterer Ehe kennen zu lernen. Solche mit Sprachenkenntnissen bevorzugt. Anträge unter »Leoben 98333« an die Verwaltung. 1363-12

FUNDE — VERLUSTE

Pferderegenplache mit Lederfassung am Montag in Leitersberg unter der Ziegerei verloren. Der ehrliche Finder möge sie gegen gute Belohnung bei Franz Klobasa, Leitersberg bei Marburg, Bachgasse 3, oder beim Fundamt in Marburg abgeben. 1356-13

Abgängig! Seit 15. September ist der 12-jährige Josef Jakolitsch, wohnhaft in der Draugasse 36, abgängig. Angaben über seinen Aufenthalt sind der Polizei oder Gendarmerie bekanntzugeben. 1359-13

VERSCHIEDENES

Zuchtstier einjährig gegen eine Kalbin oder Kuh (gegen Aufzahlung) zu tauschen. Maren Zella, Leitersberg 30. 1352-14

Bueg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

Nippons wilde Adler Ein Hohelied der japanischen Luftwaffe!
Für Jugendliche zugelassen!

1371

6 x 500 000
100 MILLIONEN

Staatliche Lotterie - Einnahme
WESIACK

Marburg (Drau) - Herrngasse 25

1289

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft **F. E g g e r**, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten u. Sozialinstitute, Marburg/Drau, Mellingerstraße 3, Cilli, Marktplatz 13.

762-14

Wegen Gefolgschaftsurlaubes

bleibt mein Betrieb vom 28. September bis 8. Oktober 1942 geschlossen. Josef Schusteritsch Nachf. Johann Klobasa, Marburg, Adolf-Hitler-Platz 17.

1370-14

Prima**Simmentaler Kühe**

sind ab Montag, den 28. September in Marburg (Drau) bei Gasthof »Löwenwirts«, Schmidplatz, zu verkaufen. - Prach, Nutzviehhandlung, Wildon.

1365

Der Landrat des Kreises Pettau (Veterinäramt)

Zahl: Vet-Tsch 1/1—1942.

Pettau, den 19. September 1942.

Betrifft: Tierquälerei

Anordnung

Das Fesseln der Tiere auf der Weide (Kurzbinden von Kopf mit einem Fuß oder Fußfesseln) wird wegen der für die Tiere damit verbundenen Quälerei verboten.

Verstöße gegen dieses Verbot werden bestraft.

1349

Der Landrat L. V.: Dr. Sch., Amtstierarzt.

Landesfachgruppe Imker Südmark (Untersteiermark)

Betrifft:

Zuteilung von Futterzucker für Bienen

Wie in der Presse vom 8. 8. l. J. verfaulbart, erhalten sämtliche Bienenzüchter der Untersteiermark, auf die seinerzeitige Anmeldung bei der Lfg in Graz, pro einzuwinterndes Volk 6 kg Futterzucker, durch die Geschäftsstelle in Marburg, Tappeinerplatz 6.

In Ausnahmefällen werden Nachmeldungen berücksichtigt.

Imker, welche den Zucker noch nicht bezogen haben und der Abgabe des Aktionshonigs bis dato nicht nachgekommen sind, wollen dies sofort nachholen, da die Zuckerausgabe, um ein zuspätes Auffüttern zu verhindern, mit 15. Oktober 1942 abgeschlossen wird. Nach diesem Termine ist eine Zuckerteilung unmöglich.

Nähere Informationen erteilt die Geschäftsstelle der Lfg in Marburg, Tappeinerplatz Nr. 6.

1348

I. A.: OTTO TSCHREPINKO.

Der Landrat des Kreises Cilli - Wirtschaftsamt

Zl.: Vst. Ia P 7/1—1942.

Betrifft:

Parteienverkehr im Wirtschaftsamt Cilli

Bis auf weiteres setze ich den Parteienverkehr im Wirtschaftsamt Cilli, Grabenstraße 2, II. Stock, für Montag, Mittwoch, Donnerstag und Samstag von 8 bis 12 Uhr fest. An allen Nachmittagen, sowie Dienstag und Freitag Vormittag bleibt das Wirtschaftsamt für den Parteienverkehr geschlossen.

1364

In Vertretung: Dr. HECKE, (Reg.-Rat.)

Ihre Anzeigen in die Wochenzeitung „Stajerski Gospodar“!**Landes-Hypothekenanstalt für Steiermark**

GRAZ, Radetzkystrasse Nr. 15

Hypotheken auf Grundbesitz
in Stadt und Land

CILLI, Postfach

KommunalDarlehenSiedlungsdarlehen

Haftung des Reichsgaues für sämtliche Verbindlichkeiten der Anstalt